Rok XIII. Warszawa, dnia 5 kwietnia 1937 r. Nr. 7

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:	REDAKCJA I ADMINISTRACJA:	CENY OGŁOSZEŃ
Rocznie . . . . . zł. 28.— Półrocznie . . . . „ 14.— Kwartalnie . . . . „ 7.— Miesięcznie . . . . „ 3.— Cena Nr. pojedyńcz. . „ 1.40	Warszawa, ul. Miodowa 6. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520. Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca. Przedruk dozwolony za podaniem źródła	Strona w tekście: 300 zł., 1/2 str. 150 zł., 1/4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1/2 str. 100 zł., 1/4 str. 50 zł. Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admin.) za str. 70 zł., 1/2 str. 35 zł., 1/4 str. 20 zł.

Z A R Z Ą D
Związku Komunalnych Kas Oszczędności
W WARSZAWIE

zawiadamia, że zgodnie z § 14 statutu Związku („Oszczędność Nr 9 z r. 1934) **w dniu 26 kwietnia 1937 roku o godz. 11 rano odbędzie się w Warszawie w sali konferencyjnej Polskiego Banku Komunalnego zwyczajne zebranie Rady Związku** z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie;
2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Związku i zatwierdzenie rachunków za rok 1936;
3) Zatwierdzenie budżetu i skali składek członkowskich na rok 1937.
4) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek w r. 1937 na potrzeby Związku do wysokości połowy budżetu;
5) Sprawa ewentualnego zwołania Kongresu z okazji X-lecia istnienia Związku;
6) Uzupełniające wybory dwóch członków Zarządu Związku na miejsce wylosowanych, jednego zastępcy członka Zarządu oraz trzech członków Komisji Rewizyjnej;
7) Sprawy organizacyjne;
8) Rozpatrzenie wniosków, złożonych Zarządowi Związku zgodnie z § 17 statutu Związku nie później niż do dnia 19 kwietnia r. b., a podpisanych co najmniej przez dwóch członków Związku (przez dwie KKO.)

System wzajemnej pomocy finansowej Kas oszczędności w Norwegii.

Fundusz gwarancyjny komunalnych kas oszczędności w Polsce, wprowadzony rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z 29 października 1934 r. o K. O., nie jest polskim „wynalazkiem". Podobne urządzenia istnieją w kilku krajach, w niektórych już od dawna. Nasz fundusz gwarancyjny wzorowany jest na wspólnym „Funduszu Bezpieczeństwa" kas oszczędności norweskich. Zarówno ta okoliczność jak i fakt, że fundusz norweski funkcjonuje już od lat kilkunastu i przeszedł przez ciężkie doświadczenia kryzysowe, uzasadniają potrzebę gruntowniejszego zaznajomienia się z organizacją i działalnością współpracy finansowej kas norweskich. Materiały zebrane w tej sprawie przez Międzynarodowy Instytut Oszczędności w Mediolanie ułatwiają znakomicie to zadanie.

I.

W Norwegii, podobnie jak u nas, kasy oszczędności posiadają własne fundusze zasobowe, zwane „dotacyjnymi", stanowiące najprostszą a jednocześnie najbardziej naturalną formę gwarancji, rezultat przezornej gospodarki kas poszczególnych. Ta indywidualna gwarancja okazała się jednak nie wystarczającą. życie wysunęło potrzebę uzupełnienia jej gwarancją wspólną, wynikającą z solidarności interesów, jaka łączy kasy silniejsze z kasami słabszymi. W ten sposób doszło w Norwegji do stworzenia na razie *dobrowolnego wspólnego Funduszu Gwarancyjnego* p. n. „Fundusz bezpieczeństwa kas oszczędności". Powstał on w 1921 roku z inicjatywy i przy Centralnym Związku Norweskich Kas Oszczędności. Kapitał początkowy został utworzony przez wpłaty pewnej liczby kas oszczędności, do których mogły się przyłączyć wszystkie pozostałe. Celem funduszu było „udzielanie pomocy w formie lokowania wkładów na dogodnych warunkach w kasach znajdujących się w trudnościach, które jednak mają jeszcze warunki rozwoju".

Do dobrowolnego funduszu gwarancyjnego przyłączyło się niebawem 167 kas, na ogólną liczbę 667 kas istniejących wówczas w Norwegii, a w chwili jego włączenia do funduszu przymusowego w 1925 pomoc przezeń udzielona 8 kasom wynosiła ok. 1¼ miliona koron.

Opierając się na doświadczeniach z funduszem dobrowolnym ustawa o kasach z 4 lipca 1924 r. wprowadziła *przymusowy Fundusz Bezpieczeństwa Kas Oszczędności*, który istnieje i działa do dziś dnia.

Na mocy ustawy każda kasa oszczędności obowiązana jest wpłacać co roku na Fundusz 2% czystych zysków, dopóki kapitał Funduszu nie osiągnie 1% ogólnej sumy wkładów administrowanych przez kasy oszczędności; stosunek ten musi być stale utrzymany. Kasy należące do dawnego funduszu dobrowolnego mogły wpłacone tam sumy przekazać Funduszowi przymusowemu na rachunek wpłat rocznych.

Fundusz stanowi wspólną własność kas oszczędności. Fundusz lokowany jest na rachunkach bezterminowych lub z krótkim terminem wypowiedzenia w solidnych instytucjach kredytowych oraz w papierach państwowych łatwych do upłynnienia. Odsetki od lokat idą na powiększenie kapitału, dopóki Fundusz wraz z wpłatami rocznymi kas nie osiągnie wyżej określonej wysokości. Z tą chwilą dochody z Funduszu dzieli się między kasy w stosunku do sumy ich wpłat.

Celem Funduszu jest udzielanie pomocy kasom, które popadły w trudności, które jednak można uważać za zdolne do egzystencji. Pomocy udziela się w formie pożyczki lub lokaty na dogodnych warunkach i w miarę możności z dostatecznym zabezpieczeniem.

Ogólne zarządzanie Funduszem należy do Ogólnego zgromadzenia, w skład którego wchodzą przedstawiciele kas, po jednym z każdej kasy, wybierani przez dyrekcje kas oszczędności. Zgromadzenie ustanawia zasady zarządzania Funduszem, wybiera członków Zarządu Funduszu, ustala instrukcje dla Zarządu itd. Regulaminy i instrukcje dla Zarządu wymagają zgody królewskiej i właściwego ministra. W Zgromadzeniu ma prawo uczestniczyć rządowy inspektor generalny kas oszczędności. Do prawomocności uchwał Zgromadzenia potrzebna jest zgoda przedstawicieli co najmniej $^1/_5$ ogólnej liczby kas, wyrażona przez członków bądź osobiście, bądź piśmiennie, w terminie przepisanym.

Funduszem administruje Zarząd, w skład którego wchodzi 5 członków, w tym inspektor generalny kas oszczędności; pozostałych członków wybiera Ogólne zgromadzenie. Członkowie wybierani są na 4 lata; co dwa lata ustępuje połowa członków. Uchwały Zarządu są prawomocne, o ile są powzięte w obecności co najmniej 4 członków i większością 3 głosów.

Fundusz Bezpieczeństwa ma siedzibę w Oslo przy Centralnym Związku Norweskich Kas Oszczędności; sekretarz Związku jest jednocześnie sekretarzem Funduszu.

Pierwsze Ogólne zgromadzenie odbyło się 26 czerwca 1925, dokonując wyboru Zarządu i uchwalając regulamin i instrukcje, które zostały zatwierdzone dekretem królewskim z 24 lipca tegoż roku. Fundusz Bezpieczeństwa rozpoczął działalność 1 stycznia 1926 roku.

Jak się przedstawia ta działalność? Cyfry, które posiadamy, obejmują czasokres lat 1926 — 1932, a więc w połowie przypadających na czas dobrej koniunktury, w połowie na lata kryzysu. W okresie tym Fundusz udzielił pomocy 28 kasom na ogólną sumę ok. 2,5 miliona koron. Z tego 6 pożyczek kasy spłaciły Funduszowi w całości; ogółem Fundusz otrzymał spłaty pożyczek i lokat na sumę 1,9 miliona koron. W 1929 r. Fundusz Bezpieczeństwa wynosił 2.333.000 koron. W roku 1930 powiększył się o 215 tysięcy koron, z czego 107 tysięcy przypada na roczne wpłaty kas, a 108 tysięcy na dochód operacyjny. W stosunku do wkładów, które we wszystkich kasach wynosiły wówczas 2.225 miln. koron,

Fundusz osiągnął wysokość stosunkowo nieznaczną, bo 0,11%.

Niewielka kwota własnych środków, którymi Fundusz mógł operować, nie wolno mu bowiem zaciągać kredytów, ograniczyła bardzo jego działalność. Toteż tylko część kas mógł on zaspokoić. Np. w 1929 r. na 13 wniosków uwzględnił tylko 5, co jest zrozumiałe, jeśli się zważy, że kapitały jego — jakeśmy widzieli — wynosiły 2.333 tys. koron, z czego 1.969 tys. było ulokowanych w pożyczkach i wkładach z tytułu pomocy kasom. Nie zdołał też zapobiec mnożącym się już przed kryzysem wypadkom niewypłacalności kas. Do 1929 r. 11 kas wstąpiło na drogę likwidacji, przy czym ich nie pokryte straty wynosiły 9 miln. koron. Straty te w lwiej części musiały obciążyć wkładców [1]). Poza tym wiele kas znalazło się pod nadzorem sądowym, a corocznie kilka kas występowało o wszczęcie postępowania układowego. Fundusz Bezpieczeństwa nie mógł zaradzić takiej sytuacji, a zresztą nie był powołany do pokrywania strat tego rodzaju.

II.

Z nastaniem kryzysu sytuacja kas oszczędności, zaczęła się pogarszać. Fundusz Bezpieczeństwa pracujący małymi środkami i o celach ograniczonych, jeżeli nawet mógł stworzyć dostateczne warunki bezpieczeństwa w czasach normalnych, kiedy nie ma runu i paniki, nie mógł wystarczyć w czasach wyjątkowo cieżkich. Tymczasem w 1932 r. objawy runów i paniki w kasach oszczędności zaczęły się pojawiać, szczególnie kiedy stało się powszechnie wiadomym, że kasy zaangażowały się zbyt silnie w pożyczkach dla samorządów, których stan finansowy b. często był opłakany a nierzadko katastrofalny. W tym stanie rzeczy rząd musiał przyjść kasom z pomocą, stawiając do ich dyspozycji w latach 1929/30 — 1933/34 corocznie ok. 3 miliony koron bezprocentowego kredytu. Dzięki tym zarządzeniom kryzys nie wywołał większych wstrząsów w kasach oszczędności.

W międzyczasie Ministerstwo Finansów szukało dalszych środków zaradczych i w dniu 3 maja 1932 powołało specjalną komisję rzeczoznawców dla zbadania sprawy. Już w dniu 17 maja komisja przedstawiła wyniki swych prac, które następnie rząd w formie projektu ustawy wniósł do parlamentu. W wyniku obrad prowadzonych przez parlament w trybie przyśpieszonym na posiedzeniach poufnych (sprawozdania z obrad prasa otrzymała kilka miesięcy później) została wydana 29 czerwca 1932 ustawa o utworzeniu „*Instytutu Gwarancyjnego Kas Oszczedności*“ (Garantikasse for Sparebanker). Ustawa weszła w życie 18 lipca 1932, następnie zmieniona ustawą z 22 czerwca 1934 r.

Instytut Gwarancyjny jest instytucja samoistną, z własną osobowością prawną, z siedzibą w stolicy państwa, w Oslo. Organem zarządzającym jest Dyrekcja złożona z 5 członków mianowanych przez Króla, który zarazem wyznacza prezesa i wiceprezesa. Obecna Dyrekcja składa się z przedstawiciela Centralnego Związku Norweskich Kas Oszczędności, przedstawiciela Banku Norweskiego, dwóch członków parlamentu i generalnego inspektora kas oszczędności.

Nadzór nad działalnością Instytutu sprawuje Ministerstwo Finansów. Przedstawiciele kas bezpośredniego wpływu na Instytut nie mają. Co kwartał Instytut przesyła Ministrowi i Bankowi Norweskiemu dane o przyjętych gwarancjach i stanie rachunków, a w końcu roku roczne sprawozdanie.

Administracja Instytutu jest b. prosta. Biuro jego znajduje sie w siedzibie Centralnego Związku i Funduszu Bezpieczeństwa.

Zadaniem Instytutu jest udzielanie gwarancji dla pożyczek lub zapomóg przyznawanych kasom oszczedności, które wprawdzie popadły w trudności, lecz dzieki takiej pomocy bedą mogły uporządkować swą sytuację, i którym udzielenie pomocy leży w oczywistym interesie publicznym. Celem Instytutu jest wiec utrzymanie zaufania społeczeństwa do kas oszczędności i dlatego Dyrekcja Instytutu winna przy udzielaniu pomocy kierować się znaczeniem kasy oszczędności dla danego rejonu.

Instytut Gwarancyjny posiada kapitał zakładowy w wysokości 30 milionów koron, na który składa się wpłata skarbu państwa w kwocie 10 milionów koron oraz roczne wpłaty kas oszczędności, których globalna sumę określa co roku Król, zależnie od sumy kapitałów administrowanych przez kasy w roku ubiegłym. Rozdziału wpłat miedzy poszczególne kasy dokonuje Dyrekcja Instytutu Gwarancyjnego, zatwierdza zaś Ministerstwo Finansów. Wpłaty musi dokonać każda kasa, z wyjatkiem tych, które znajdują się pod nadzorem sadowym. Wpłata może być ściągnięta w drodze egzekucji, w razie zaś upadłości kasy zobowiązanie z tytułu wpłaty traktuje się jako należność uprzywilejowaną na równi z podatkami państwowymi. Ponieważ obowiazek wpłat ciąży na wszystkich kasach oszczędności, wszystkie one mają prawo żadać w razie potrzeby pomocy Instytutu Gwarancyjnego. Należy dodać, że kasy oszczedności wpłacające składke do Instytutu nie mają obowiązku dokonywania wpłat na Fundusz Bezpieczeństwa.

W r. 1933 wpłaty kas zostały ustalone na 50 oerów od każdego tysiaca koron kapitałów administrowanych przez kasę i wyniosły razem 1,2 miln. koron.

Fundusze Instytutu Gwarancyjnego lokowane są w papierach państwowych i przez państwo gwarantowanych. Dochód z tych lokat, po pokryciu kosztów administracyjnych, idzie w całości na zwiekszenie kapitału zakładowego Instytutu. Obowiazkiem Dyrekcji Instytutu jest staranie, aby lokaty w papierach były korzystne i aby kontrola była należyta. Administracja papierami może być powierzona Bankowi Norweskiemu w myśl wskazań Instytutu.

Kasa oszczedności starajaca sie o pomoc Instytutu Gwarancyjnego winna skierować odpowiedni wniosek za pośrednictwem Inspektoratu kas oszczedności. Inspektorat bada sytuację kasy na podstawie pasiadanych dokumentów wzgl. zarzadza dodatkową rewizję kasy i przesyła swe wnioski Dyrekcji Insty-

1) W Norwegii wiele kas zostało założonych przez osoby prywatne. W myśl ustawy do założenia kasy wystarczy 20 obywateli, którzy wpłacą na „fundusz dotacyjny“ 5.000 koron, a Min. Finansów zatwierdzi statut.

tutu Gwarancyjnego. W razie przyznania kasie gwarancji Instytut przesyła akta wraz z decyzją do Banku Norweskiego, który decyduje, czy i w jakich granicach udzielić kasie kredytu na podstawie gwarancji Instytutu.

Jeżeli kasa żądająca pomocy jest zbytnio zaangażowana w kredyty dla samorządów, Instytut przed powzięciem decyzji bada, czy nie można by uzyskać od samorządów spłaty zobowiązań. Często Instytut stara się wyjednać dla kasy kredyt bezprocentowy w Funduszu Pożyczkowym, o którym jeszcze będzie mowa.

Jako zabezpieczenie dla Instytutu udzielającego kasie gwarancji służy najczęściej zastaw papierów wartościowych kasy. W braku tego lub też celem dodatkowego zabezpieczenia Ministerstwo Finansów może na wniosek Banku Norweskiego i Inspektoratu kas oszczędności zarządzic, aby kasa pewną sumę, w wysokości najwyżej 20% wkładów i innych swych zobowiązań, złożyła na osobny fundusz jako gwarancja tymczasowa, o ile to nie sprzeciwia się interesom wierzycieli i publiczności. Fundusz taki ma stanowić rękojmię, że kasa będzie wypełniać swe zobowiązania i warunki związane z gwarancją. O decyzji Ministerstwa utworzenia takiego funduszu jak również o jego częściowym lub całkowitym zwolnieniu Inspektorat kas podaje do publicznej wiadomości w Dzienniku Urzędowym i prasie.

Instytut Gwarancyjny może również polecić kasie ubiegającej się o pomoc przeprowadzenie pertraktacji o fuzję z inną kasa oszczędności lub wprowadzenie zmian w składzie jej dyrekcji itp.

Straty, które może ponieść Instytut Gwarancyjny, będą pokryte w pierwszym rzędzie z tej części kapitału zakładowego, która powstała z wpłat dokonanych przez kasy oraz z narosłych od nich procentów. Dopiero gdyby ta suma nie wystarczyła na pokrycie przyjętych gwarancji, wchodzi w grę fundusz dostarczony przez skarb państwa. Zresztą ustawa przewiduje, że Instytut winien pracować bez strat.

W razie likwidacji Instytutu Gwarancyjnego suma utworzona z wpłat kas oszczędności będzie przelana na Fundusz Bezpieczeństwa, o którym wyżej mówiliśmy.

Jako uzupełnienie Instytutu został utworzony *Tymczasowy Fundusz Pożyczkowy* o kapitale 4,5 miliona kor., z czego skarb państwa dostarczył 1,5 miln., a kasy oszczędności w drodze dodatkowych składek 3 miln. koron. Z funduszu tego udzielane są bezprocentowe pożyczki dla drobnych kas oszczędności wiejskich, które popadły w trudności na skutek strat poniesionych na kredytach komunalnych lub zawarcia układów z rolnikami i rybakami. Zbywająca część tego funduszu złożona jest na rachunkach w kasach oszczędności. Straty, jakie może ponieść Tymczasowy Fundusz Pożyczkowy, pokryje w jednej trzeciej państwo, a w dwóch trzecich kasy oszczędności.

Dotychczasowa działalność Instytutu Gwarancyjnego była ożywiona i dała dobre wyniki. Dyrekcja odbywała przeciętnie po 3 posiedzenia na miesiąc, nie licząc zebrań Dyrekcji Banku Norweskiego i Norweskiego Banku Komunalnego. Do roku 1934 załatwiono 250 spraw. Udzielono w tym czasie gwarancji 27 kasom oszczędności na łączną sumę 14,8 miln. koron. Część kas zgłaszających się o pomoc uzyskała ją w inny sposób, np. za pośrednictwem Funduszu Bezpieczeństwa, niektórym kasom wskutek beznadziejnej sytuacji finansowej pomocy odmówiono. 16 spośród tych 27 kas musiało utworzyć tymczasowy fundusz gwarancyjny w wysokości 20% administrowanych kapitałów. Inne kasy otrzymały pożyczkę pod zastaw papierów.

Należy zaznaczyć, że nie wszystkie kasy wykorzystały przyznaną im pomoc. W maju 1933 r. tylko 11 kas wykorzystało pożyczki. Na 11,5 miln. kor. oddanym im do dyspozycji wykorzystały one tylko 2,4 miln.

Międzynarodowy Instytut oszczędnościowy, oceniając działalność Instytutu Gwarancyjnego nazywa go „tworem pomysłowym“, który posiadając 30 milionów kapitału stanowi skuteczną pomoc dla kas w czasie kryzysu, wzmacniając zaufanie do kas społeczeństwa, co się objawiło w słabym wykorzystaniu przez kasy przyznanych im kredytów.

* * *

Tak się przedstawia norweski system wzajemnej pomocy finansowej kas oszczędności. Wyszedłszy od gwarancji indywidualnych funduszów kas tzw. dotacyjnych, został uzupełniony z nastaniem pierwszego kryzysu bezpośrednio po wojnie w 1921 r. systemem dobrowolnego wspólnego Funduszu Bezpieczeństwa, zamienionym w 1924 r. na system obligatoryjny obejmujący wszystkie kasy oszczędności. Wszystkie te środki jednak okazały się niedostateczne w okresie wielkich niepokojów wywołanych kryzysem światowym. Dopiero stworzona w 1932 r. instytucja pomocnicza w postaci „Instytutu Gwarancyjnego“, dzięki zmobilizowaniu większych środków i wydatnej pomocy skarbu państwa i banku emisyjnego, zdołała zapewnić kasom skuteczną pomoc finansowa.

Doświadczenia norweskie mogą być pożyteczne, mimo całej odrębności warunków, i dla stosunków polskich.

B. Obszyński.

Współpraca Komisarzy ziemskich i K. K. O. przy parcelacji.

Przy przebudowie ustroju rolnego, a zwłaszcza przy parcelacji prywatnej, pomiędzy stronami, tj. sprzedawcą a nabywcą, zachodzą oczywiście rozrachunki pieniężne. Sprzedawca — właściciel majątku, przeważnie znacznie zadłużonego, pragnie jak najprędzej otrzymać pieniądze za sprzedaną ziemię, a nabywca - parcelant dąży przede wszystkim do najprędszego objęcia nabytej parceli w posiadanie, mniej troszcząc się o uzyskanie hipotecznego tytułu własności „czystym wpisem“ oraz o skreślenie z na-

bytej działki długów i obciążeń hipotecznych. Nie troszczy się zaś dlatego, że instytucja hipoteczna nie jest znana ani właściwie doceniana przez nasze rzesze włościańskie.

Z tego stanu rzeczy wynikało, że sprzedawca wziąwszy gotówkę za ziemię przestał się parcelacją interesować, hipoteczni zas wierzyciele rozpoczęli poszukiwać swych należności drogą licytacji majątku, w wyniku której posiadacze gruntów bez tytułów musieli opuścić ziemię, za którą zapłacili całość lub część jej wartości.

Dla uratowania parcelantów od eksmisji z gruntu, została wydana ustawa z dnia 18.III.1932 r. o uregulowaniu prawa własności gruntów nabytych w drodze parcelacji (D. U. Nr 30, poz. 308), która wzięła pod opiekę tylko tych parcelantów, którzy weszli w posiadanie działek *przed 1.I.1933 r.*

Aby więc zabezpieczyć właściwe nabycie praw do gruntu w stosunku do tych nabywców, którzy kupili ziemię po tej dacie, Starosta Mławski (Komisarz Ziemski) w wydanych właścicielowi majątku orzeczeniach na prawo parcelacji gruntów zamieszcza, pomiędzy innymi, taką klauzulę:

„Właściciel majątku może pobrać na ręce tylko (taki to) procent umówionej ceny kupna - sprzedaży, pozostałą zaś należność nabywcy powinni wpłacać do Komunalnej Kasy Oszczędności pow. Mławskiego w Mławie na r-k depozytowy parcelowanego majątku — na pokrycie obciążeń hipotecznych. Wymienioną wyżej sumę znajdującą się w Komunalnej Kasie Oszczędności nabywcy scedują wierzycielom hipotecznym przy sporządzeniu aktów kupna-sprzedaży, pod warunkiem jednak uprzedniego zwolnienia tych gruntów od obciążeń hipotecznych, wyrażonego w formie aktu notarialnego.

Nabywcy mogą podnieść złożone do Komunalnej Kasy Oszczędności pieniądze tylko w razie niezatwierdzenia przez Starostwo Powiatowe projektu parcelacji i listy nabywców lub też niewezwania nabywców przez właściciela majątku do sporządzenia aktu notarialnego kupna - sprzedaży w przeciągu 6-ciu miesięcy od daty zatwierdzenia listy nabywców. Nabywcy gruntów będą mogli scedować pozostałe w Komunalnej Kasie Oszczędności, po wypłaceniu wierzycielom, sumy na rzecz sprzedawcy tylko po sporządzeniu aktu notarialnego kupna - sprzedaży oraz po zwolnieniu sprzedawanych gruntów od obciążeń hipotecznych bądź po dokonaniu segregacji przez instytucję kredytu długoterminowego (art. 67 ustawy o wyk. ref. roln. D. U. R. P. Nr 1 z 1926 r. poz. 1)". Wysokość sumy, jaką sprzedawca może pobrać przy zawarciu umów przedwstępnych kupna - sprzedaży ustanawia się na 5 — 25% w zależności od wysokości zadłużenia majątku.

Mając komunalną kasę oszczędności pod bokiem komisarz ziemski może łatwo przekonać się, czy orzeczenie co do wpłat zostało przez zainteresowanych należycie wykonane i czy nabywcy przez sprzedających lub ich pośredników nie zostali wprowadzeni w błąd, i podjąć odpowiednie środki zaradcze w razie niewykonania przez parcelującego wymienionych wyżej postanowień, aż do cofnięcia orzeczenia o parcelacji.

Ten system stosowany praktycznie na terenie powiatu mławskiego dał wyniki bardzo dobre, gdyż sprzedawca mając gotówkę w K. K. O. łatwo uzyskał od wierzycieli bonifikaty sum i zwolnienie parcelowanych gruntów od obciążeń hipotecznych spłacając część lub całość długu i we własnym interesie dążył do jak najprędszego spisania aktu notarialnego kupna - sprzedaży i hipotecznego uregulowania tytułów własności — a poza tym i do podjęcia z K. K. O. reszty sumy.

Jak z powyższego wywnioskować należy, współpraca komisarzy ziemskich i K. K. O. przy przebudowie ustroju rolnego daje dodatnie wyniki dla wszystkich współczynników w życiu powiatu zainteresowanych, a więc:

a) parcelant jest zadowolony, gdyż za ciężko zapracowaną gotówkę otrzymał tytuł własności czystym wpisem i bez żadnych obciążeń;

b) właściciel majątku — sprzedawca, gdyż po zakończeniu parcelacji otrzymał z kasy oszczędności od razu większą gotówkę i ma możność racjonalniej ją zużytkować, a nie skonsumować drobne sumy, jakie by stopniowo od nabywców otrzymywał;

c) komunalna kasa oszczędności — gdyż w ten sposób zwiększają się jej obroty i parcelanci, obywatele powiatu, przyzwyczajają się do tej instytucji kredytowej i stanowić będą kadry jej przyszłych klientów;

d) powiat — gdyż składane do K. K. O. pieniądze puszczane są następnie w obieg i przyczyniają się do rozwoju życia gospodarczego regionu; i wreszcie

e) państwo — gdyż utrwala się porządek prawny władania ziemią.

Również i w pracach scaleniowych wszelkie dopłaty pieniężne dla wyrównania szacunku scalonych działek (art. 6 ustawy o scaleniu D. U. R. P. Nr 92, poz. 833 z 1927 r.) i rozrachunki przy zniesieniu służebności za gotówkę pomiędzy zainteresowanymi — należało by przeprowadzać za pośrednictwem wspomnianej komunalnej kasy oszczędności.

Kasa komunalna spełniając swoje zadanie wobec klientów, którzy już wpłacali do niej gotówkę w związku z przebudową ustroju rolnego, przychodzi im z pomocą w potrzebie, gdy np. nie mają gotówki na przepisanie tytułu własności lub w razie jakiejś klęski żywiołowej i w ten sposób nawiązuje się ścisły kontakt pomiędzy instytucją samorządową — kredytową a obywatelem.

Pozostałaby jeszcze kwestia, czy słusznym jest, aby zainteresowani przy przebudowie ustroju rolnego składali gotówkę w komunalnych kasach oszczędności. Za takim załatwieniem sprawy przemawia szereg względów. Przede wszystkim komunalna kasa oszczędności znajduje się w tym samym mieście, gdzie znajduje się siedziba starostwa, co jest ważne z tego względu, że — jak już nadmieniłem — komisarz ziemski ma możność roztoczyć nad wpłatami należyty nadzór; poza tym K. K. O. daje całkowitą pewność lokacie zarówno dzięki przywilejowi pupilarności, jak i dzięki gwarancji samorządu, który odpowiada za wkłady swym majątkiem i dochodami; słusznym jest wreszcie, aby kapitały lokalne mogły poprzez kasę służyć potrzebom ludności miejscowej.

Florian Janczewski.

Zastrzeżenie w książeczce oszczędnościowej co do warunków odbioru wkładu.

Składający pieniądze na książeczkę oszczędnościową w K. K. O. może zastrzec, że wypłata wkładu nastąpi „pod określonymi warunkami“ (art. 32 ust. (2) rozporządzenia o K. K. O.). Jak należy oceniać zastrzeżenie, pisaliśmy w poprzedniej części niniejszego artykułu, która dotyczyła osoby odbiorcy wkładu [1]). Na tym miejscu podkreślamy jeszcze raz, że w wypadku zamieszczenia w książeczce oszczędnościowej zastrzeżeń treść ich należy oceniać w świetle ogólnych zasad prawa cywilnego zobowiązaniowego. Zastrzeżenie co do warunków wypłaty nie jest traktowane jako zastrzeżenie tylko co do warunku, ale także i co do terminu, należałoby je zatem określić jako zastrzeżenie co do sposobu wypłaty wkładu.

Zastrzeżenie co do warunków odbioru wkładu może mieć różne sformułowania. Dlatego należy w każdym poszczególnym wypadku zastrzeżenia oceniać je zgodnie z jego brzmieniem i intencją stron umawiających się, tj. komunalnej kasy oszczędności i wkładcy. Zastrzeżenia co do warunków odbioru wkładu, w przeciwieństwie do zastrzeżeń co do osoby odbiorcy, które są zapisywane wyłącznie w interesie wkładcy, czynione mogą być w interesie obu stron. Praktyka stwarza rozmaite formy zastrzeżeń. W artykule niniejszym podajemy kilka form częściej spotykanych, nie wyczerpujących, rzecz prosta, całości materiału, którego może dostarczyć pomysłowość wkładców.

Zastrzeżeniem w interesie komunalnej kasy oszczędności jest klauzula terminu wypowiedzenia. Bywa ona bądź ogólna, bądź też szczególna

Ogólną klauzulę terminu wypowiedzenia będą tworzyć przepisy o obrocie oszczędnościowym w danej kasie, w których można przewidzieć, że z książeczki oszczędnościowej wkładca nie będzie mógł podnieść większej, od określonej, kwoty w ciągu jednego dnia. Przepisy te bywają dołączane do książeczki oszczędnościowej. Sformułowanie ich bywa różne, jak np. „składający nie może podnieść dziennie kwoty wyższej od 1000 zł“, lub „odbiór jednorazowo kwoty ponad 1000 zł należy wypowiedzieć 3 dni naprzód“ itp. Tego rodzaju przepis dołączony do książeczki oszczędnościowej, ma ten skutek, że K. K. O. nie ma obowiązku wypłaty sumy większej, niż w nim określono, na każde żądanie wkładcy, a tylko za wypowiedzeniem. Kasa może wprawdzie wypłacić sumę większą, wkładca jednak nie może domagać się wypłaty sumy większej, o ile nie dokonał wypowiedzenia.

Szczególną klauzulę terminu wypowiedzenia może wkładca zastrzec po porozumieniu z kasą. Bywa ona wówczas zapisywana w książeczce oszczędnościowej. Spotykana najczęściej formuła brzmi: „wkład za n-tym (miesięcznym, rocznym itp.) wypowiedzeniem“. Zazwyczaj tego rodzaju zastrzeżenie bywa łączone z uprzywilejowaną stopą odsetkową w porównaniu z stopą odsetkową od wkładów natychmiast płatnych. I w tym wypadku K. K. O. może wkład wypłacić na żądanie, może jednak odmówić wypłaty wkładu. Sposób wypowiedzenia może być określony w zastrzeżeniu lub też nie. W wypadku nieokreślenia sposobu wypowiedzenia K. K. O. ma obowiązek wypłaty, jeśli wypowiedzenia dokonano jakimkolwiek sposobem, który Kodeks Zobowiązań dopuszcza dla prawnych oświadczeń woli stron, a więc ustnie, na piśmie itp.

Zastrzeżenie wypłaty wkładu w ratach (miesięcznych, półrocznych itp.) nie jest specjalnie odrębną formą zastrzeżenia. Należało by je odnieść raczej do zastrzeżenia o wypowiedzeniu wkładu w n-tym terminie. Przy tego rodzaju zastrzeżeniu treść wpisana do książeczki brzmi zazwyczaj: „wypłata wkładu zastrzeżona dla wkładcy X w sumie nie wyżej 1000 zł miesięcznie“ itp. W tym wypadku należało by rozumieć, że wkładca składając oszczędności za wypowiedzeniem, już w dacie złożenia wkładu dokonał wypowiedzenia naprzód. W tym wypadku kasa może wypłacić w danym miesiącu na żądanie wkładcy kwotę większą, wkładca jednak nie ma prawa żądania wypłaty kwoty większej od określonej w zastrzeżeniu, i gdy kasa nie zechce wypłacić— nie może jej do tego zmusić. O ile natomiast wypłata w ratach zastrzeżona jest dla osoby trzeciej, wówczas K. K. O. nie ma prawa wypłacic sumy większej od zastrzeżonej. W razie wypłaty czyniłaby to na własne ryzyko i odpowiadałaby przed wkładcą za różnicę.

Podobnie sprawa przedstawia się z *wkładem zastrzeżonym do wypłaty na ściśle określony termin.* Np. wkładca zastrzega: „wypłata wkładu nastąpi w dniu 1 stycznia 1938 r.“. Wówczas wkładca nie ma prawa żądania, a kasa nie ma obowiązku wypłaty wkładu przed upływem terminu. Jeżeli jednak wkładca zażądał wcześniejszej wypłaty, K. K. O. może dobrowolnie wypłacić wkład. Jeżeli jednakże wkład zastrzeżony jest do wypłaty dla osoby trzeciej, kasa nie ma prawa wypłacić go przed terminem, jeżeliby to uczyniła, poniosłaby wszelkie prawne konsekwencje tego faktu, wkładca bowiem może do terminu płatności wkładu odwołać zastrzeżenie wypłaty do rąk trzeciego. Zastrzeżenie tego rodzaju spotyka się w stosunkach handlowych przy umowach terminowych, dla których wykonania złożono wkład na książeczkę oszczędnościową.

Wkładami warunkowymi nazywają praktyka i niektóre przepisy prawne szczególne takie wkłady, których wypłata uzależniona jest od spełnienia się określonego warunku lub od nadejścia określonego terminu. Warunki muszą odpowiadać przepisom K. Z. (art. 46 — 49), nie można zatem zastrzegać wypłaty wkładu pod warunkami niemożliwymi, przeciwnymi porządkowi publicznemu, ustawie lub dobrym obyczajom. W praktyce najczęściej spotykane bywają zastrzeżenia wypłaty wkładu: pod warunkiem wykonania określonej czynności przez określoną osobę (małżeństwo, przybycie dzieci, ukończenie

---

1) Porównaj art. St. Sakłaka pt. Zastrzeżenie w książeczce wkładkowej co do osoby odbiorcy wkładu (Oszczędność Nr 2 z dn. 20 stycznia 1937).

studiów itp.) oraz pod warunkiem wykonania określonej czynności przez nieokreśloną osobę (nagroda, przyrzeczenie publiczne). W wypadku zastrzeżenia wypłaty wkładu pod określonym warunkiem dla określonej osoby, K. K. O. nie ma prawa wypłacić wkładu tej osobie przed ziszczeniem się warunku. Zastrzeżenia te bywają formułowane w rozmaity sposób, np. „o ile córka wkładcy X wyjdzie za mąż", „wypłata wkładu zastrzeżona dla X, o ile ukończy uniwersytet" itp. W danym wypadku K. K. O. winna przed wypłatą wkładu zażądać przy przedstawieniu książeczki dokumentu stwierdzającego spełnienie warunku. O ile wkładca, który żądał tego rodzaju zastrzeżenia, zgłosi się do K. K. O. z książeczką, zanim kasa mogła się dowiedzieć o spełnieniu się warunku, i zażąda wykreślenia zastrzeżenia, kasa nie może, zdaniem naszym, tego odmówić. Natomiast skoro K. K. O. dowiedziała się o spełnieniu warunku, wówczas powinna dokonywać wypłaty z książeczki zgodnie z treścią zastrzeżenia, którego wkładca nie może już odwołać (żądać wykreślenia).

Spotykało się w praktyce zastrzeżenia, mocą których wkładca wyznaczał z sumy wkładu nagrodę za spełnienie jakiejś czynności przez nieokreśloną osobę, np. „wypłata wkładu zastrzeżona najlepszemu sportowcowi polskiemu w 1936 r." Tego rodzaju zastrzeżenie bywa zawsze połączone z ogłoszeniem publicznym. Takie zastrzeżenie, w praktyce dość rzadkie, należy oceniać zgodnie z przepisami art. 104 — 106 K. Z. [2]) o przyrzeczeniu publicznym.

Najpospolitszą formą *zastrzeżenia wypłaty wkładu po zaistnieniu terminu* jest zastrzeżenie wypłaty małoletnim po dojściu do pełnoletności. Zastrzegane bywa np. „wypłata wkładu zastrzeżona dla X po jego dojściu do pełnoletności". Zastrzeżenie to przy książeczkach okazicielskich jest spotykane dlatego, że K. K. O. może wypłacić wkład osobie nawet niepełnoletniej, gdyż nie ma obowiązku legitymowania odbiorcy, okaziciela książeczki. Wypłata wkładu przy tego rodzaju zastrzeżeniu nastąpić może po złożeniu przez X, dla którego zastrzeżono wkład, świadectwa urodzenia lub innego dokumentu stwierdzającego, że doszedł on do pełnoletności. Zachodzi pytanie, czy wkładca, który polecił umieścić tego rodzaju zastrzeżenie, może żądać od K. K. O., aby je wykreślono. Zdaniem naszym, kasa powinna raczej odmówić temu żądaniu, gdyż niepełnoletni nabył prawa do wkładu już z chwilą zapisania zastrzeżenia do książeczki, a tylko nie może jeszcze z tych praw korzystać.

Zastrzeżenie wypłaty wkładu na pogrzeb składającego jest dość często spotykane w praktyce. Nie ma ono specjalnego znaczenia, gdyż na podstawie przepisów prawa cywilnego (K. N.) koszty pogrzebu wkładcy korzystają z przywileju szczególnego i mogą być pokryte z książeczki każdemu,kto przedstawi kwit na opłacone należności za pogrzeb. Za życia jednakże wkładca może wkładem z tego rodzaju zastrzeżeniem dowolnie dysponować, gdyż ograniczanie go w prawach dysponowania wkładem przeciwne byłoby dobrym obyczajom. Zresztą znalazło to całkowite potwierdzenie w rozporządzeniu o P. K. O., które należało by w danym wypadku stosować przez analogię.

Przy przyjmowaniu zastrzeżeń, dotyczących wypłaty wkładu osobom trzecim, treść zastrzeżeń winna przewidywać prawo dla wkładcy odwołania zastrzeżenia dla wkładu „warunkowego" przed spełnieniem się warunku lub przed upływem terminu. Odwołanie zastrzeżenia powinno nastąpić za przedstawieniem kiążeczki oszczędnościowej.

B. często spotykana jest w K. K. O. tzw. *„klauzula złota"*. Jest to zastrzeżenie, że wypłata wkładu nastąpi w złocie lub równowartości złota. W dawnych książeczkach K. K. O. spotykało się jeszcze zastrzeżenie wypłaty w walutach zagranicznych (fr. szwajcarskie, dolary itp.). Na mocy rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych [3]) K. K. O. nie mają prawa wystawiać książeczek na waluty zagraniczne (art. 11). Natomiast kasy mogą wystawiać książeczki oszczędnościowe opiewające na „złote w złocie". Oceniać tego rodzaju zastrzeżenie należy zgodnie z art. 15 i 16 ustawy z dn. 15 listopada 1927 r. [4]). W danym wypadku wkład płatny jest, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w złotych obiegowych według kursu złota w przeddzień wypłaty. Kurs złota ogłasza Minister Skarbu w Monitorze Polskim.

Uwagi powyższe dotyczą tylko pospolitych typów zastrzeżeń dotyczących sposobu odbioru wkładu (ustawa określa: „warunki"). O ile w zastrzeżeniu co do osoby odbiorcy łatwiej ustalić zasadnicze typy zastrzeżeń, o tyle przy zastrzeżeniach co do warunków jest to prawie niemożliwe. Dlatego też przy przyjmowaniu zastrzeżeń w tym przedmiocie, należy zachować możliwą ostrożność, a przede wszystkim dążyć do takiego formułowania tekstu zastrzeżenia, który by nie budził żadnych wątpliwości. Zaznaczamy bowiem jeszcze raz, że zastrzeżenie winno być formą wyjątkową, nie zaś stałą.

Stanisław Sakłak.

2) Porównaj: Dr A. Ohanowicz — Przyrzeczenie publiczne — Poznań, 1920.

3) Dr U. R. P. Nr 59/1934 r., poz. 509.

4) Dr U. R. P. Nr 97/1927 r., poz. 855.

Ze Związku Związków K. K. O.

Zebranie Rady Związku Związków K. K. O.

W sobotę 20 marca odbyło się w Warszawie doroczne zebranie Rady Związku Związków K. K. O. W zebraniu wzięli udział: członkowie Rady, a mianowicie przedstawiciele czterech Związków okręgowych K. K. O., dwóch banków komunalnych oraz Związku Miast Polskich i Związku Powiatów R. P.; obecni byli również delegaci Min. Skarbu i Min. Spraw Wewnętrznych.

Ze sprawozdania z działalności za rok 1936 wynika, że mimo znanych fluktuacji na rynku finansowym, wywołanych zarządzeniami walutowymi za granicą oraz ożywionym ruchem inwestycyjnym, szczególnie w budownictwie, komunalne kasy oszczędności zamknęły rok ubiegły nadwyżką wkładów wynoszącą 11 milionów złotych. Podobnie jak w innych instytucjach finansowych, również w kasach oszczędności dało się zauważyć pewne przesunięcie wkładów oszczędnościowych na rzecz wkładów na rachunkach bieżących, przy czym jednak wzrost tych ostatnich był dwukrotnie większy niż ubytek pierwszych. Ogólna suma wkładów zgromadzonych w K. K. O. na koniec roku wynosiła (częściowo bez dopisanych procentow) 687,4 miliony złotych, w czym same wkłady oszczędnościowe 607,0 milionów złotych.

Wobec zwiększonego ruchu wkładów, który większe rozmiary przybrał w południowych częściach kraju, kasy musiały ograniczyć akcję kredytową i powiększyć płynne rezerwy. Skutkiem tego zmniejszył się również portfel posiadanych przez nie papierów wartościowych.

Wobec zakończenia akcji oddłużeniowej b. aktualną stała się dla K. K. O. sprawa upłynnienia akceptów Banku Akceptacyjnego (uzyskanych na podkład zawartych z rolnikami układów konwersyjnych) oraz obligacji banków komunalnych emitowanych na zamianę kredytów udzielanych przez kasy samorządom. Ta sprawa, jak również szereg innych, wynikających z ustawodawstwa kryzysowego, a m. inn. sprawa przyjścia z pomocą kasom likwidującym się wzgl. samorządom ich gwarantom — są przedmiotem badań specjalnej komisji ankietowej i narad w Min. Skarbu.

Po przyjęciu sprawozdania z działalności za rok ub. jak również sprawozdania Komisji rewizyjnej— Rada udzieliła Prezydium jednomyślnie absolutorium i wybrała do Prezydium ponownie: p. J. Zdanowskiego, jako Prezesa, p.p. Dr St. Uhmę ze Lwowa, L. Barciszewskiego z Bydgoszczy i Dr A. Kocura z Katowic — jako Wiceprezesów. Do komisji rewizyjnej weszli p.p. J. Dorawski z Krakowa, J. Roziecki z Piotrkowa i M. Tułacz z Katowic.

Poza sprawami ściśle organizacyjnymi (budżet, propaganda itp.). Rada zajmowała się szeregiem spraw z zakresu polityki kredytowej i oszczędnościowej, jak również sprawami bieżącymi. Na specjalną uwagę zasługuje uchwała wprowadzenia między kasami komunalnymi wzajemnego obrotu książeczkami, na razie w postaci tzw. książeczek oszczędnościowo - turystycznych. Wprowadzenie obrotu książeczkami oraz zamierzone w dalszej przyszłości stworzenie centrali rozrachunkowej dla inkasa — będzie niewątpliwie wielkim krokiem naprzód w organizacji lokalnych instytucji oszczędnościowo - kredytowych. Przykłady podobnych instytucji kas oszczędności w Niemczech i Włoszech są b. pouczające.

Na zakończenie obrad Rada zgłosiła swój akces do zawartego między bankami i P. K. O. porozumienia co do „świąt bankowych“ z tym jednak zastrzeżeniem, że wobec odrębnych warunków lokalnych, w jakich pracują K. K. O., zostawiono im swobodę w zakresie prowadzenia operacji biernych w Wielką Sobotę i Wigilię Bożego Narodzenia.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu marcu 1937 r.

Zakończenie akcji oddłużenia związków samorządowych.

Ogłoszono ustawę z dn. 29 marca 1937 r. o zakończeniu akcji oddłużenia związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 151). Ustawa przewiduje terminy zakończenia akcji oddłużeniowej przez: Komisje oszczędnościowo - oddłużeniowe dla samorządu przy urzędach wojewódzkich, Centralną Komisję Oszczędnościowo - Oddłużeniową dla samorządu przy Ministrze Skarbu oraz przez Urząd Rozjemczy do spraw kredytowych samorządu terytorialnego.

Kompetencje Komisji o. o. przy urzędach wojewódzkich wygasają z dniem 1.IV.1937 r. w zakresie ustalania planów oddłużenia związków samorządowych w stosunku do zobowiązań, powstałych przed 1.IV.1934 r. wobec osób fizycznych i instytucji prawa prywatnego. Z dniem 1 czerwca 1937 r. Komisje wojewódzkie ulegną likwidacji i przekażą swoje archiwa oraz akta spraw w toku wojewódzkim władzom administracji ogólnej. Urzędy wojewódzkie będą po dniu 1 czerwca 1937 r. właściwe we wszystkich sprawach, związanych z ustalonymi planami oddłużenia związków samorządowych w zakresie, w jakim sprawy te należały do właściwości Komisji oszczędnościowo - oddłużeniowych (np. interpretacja planów oddłużeniowych itp.).

Kompetencje *Centralnej Komisji O.-O.* wygasają w różnych terminach, a mianowicie:

z dniem 1 maja 1937 r. co do orzekania ulg w trybie art. 14 ust. (2) pkt. 3) rozporządzenia z 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 846) w brzmieniu dekretu z dn. 14.XI. 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 506);

z dniem 1 lipca 1937 r.: a) co do orzekania ulg w trybie art. 14 ust. (2) pkt. 3 w stosunku do zobowiązań związków samorządowych woj. śląskiego, zobowiązań związków międzykomunalnych oraz zobowiązań miast: Dąbrowa Górnicza, Sosnowiec, Częstochowa, Radom, Kielce, Lublin, Piotrków Trybunalski, Zgierz, Otwock i Ostrów Wlkp., b) co do ustalania i zatwierdzania planów oddłużenia, uchwalonych przez Komisje o.-o. wojewódzkie, w trybie art. 18 rozporządzenia z dn. 24.X.1934 r.;

z dniem 1 sierpnia 1937 r. co do przekazywania spraw Urzędowi Rozjemczemu.

Termin likwidacji Centralnej K. O. O. ustali Minister Skarbu. Art. 2 ust. (1) pkt. a) omawianej ustawy określa,

co należy rozumieć przez ulgi z art. 14 ust. (2) pkt. 3) rozporządzenia z dn. 24.X.1934 r. Ulgami, jakie Centralna Komisja O. O. stosować mogła wobec wierzytelności instytucji prawa publicznego, między innymi w stosunku do komunalnych kas oszczędności, są: ustalenie warunków spłaty należności, rozkładanie spłaty na raty, obniżanie oprocentowania, umarzanie odsetek, odsetek zwłoki i innych należności ubocznych, zawalnianie od płacenia odsetek na przyszłość, wreszcie częściowe lub całkowite umarzanie należności. Ulgi tego rodzaju do wierzytelności K. K. O. nie będą mogły być zastosowane po terminie 1 maja 1937 r. Nie wyklucza to jednak zastosowania powszechnych norm oddłużenia z art. 1—6 rozporządzenia z dn. 24.X.1934 r., gdyż normy te stosują się do wierzytelności, podpadających pod ich działanie, a zatem i do wierzytelności komunalnych kas oszczędności, z mocy samego prawa. Centralna Komisja O. O. po zlikwidowaniu przekaże swoje archiwa i akta Ministerstwu Skarbu, które będzie właściwe we wszystkich sprawach rozpatrywanych przez C. K. O. O. w takim zakresie, w jakim sprawy te należały do właściwości C. K. O. O.

Kompetencje *Urzędu Rozjemczego* do spraw kredytowych samorządu terytorialnego wygasną dopiero po załatwieniu wszystkich spraw, wniesionych przez C. K. O. O.

Uprawnienia Ministra Skarbu, przewidziane w art. 7 rozporządzenia z 24.X.1934 r., a mianowicie do udzielania generalnych ulg w spłacie zobowiązań wobec Skarbu Państwa, wygasają z dniem 1 kwietnia 1937 r.

Ustawa weszła w życie z dniem ogłoszenia (31.III.1937 roku).

Zmiana rozporządzenia o sporządzaniu protestów weksli przez pocztę.

W Nr. 24 Dziennika Ustaw ukazało się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 24.III.1937 r. o sporządzaniu przez urzędy i agencje pocztowe protestów weksli, zmieniające dotychczasowe przepisy z dn. 27.VI.1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 358). Na podstawie nowego rozporządzenia urzędy i agencje pocztowe *sporządzają protesty weksli we wszystkich miejscowościach* województw: kieleckiego, krakowskiego, łódzkiego, pomorskiego, poznańskiego i śląskiego oraz powiatu warszawskiego, na pozostałych zaś obszarach tylko w tych miejscowościach, w których ma siedzibę urząd lub agencja pocztowa. Do rozporządzenia dołączony jest nowy wykaz urzędów pocztowych, sporządzających protesty z powodu niezapłacenia weksli bez ograniczenia sumy.

ORZECZNICTWO SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE

Spółka jawna nie jest osobą prawną.

Powyższą tezę prawną ogłosił Sąd Najwyższy przy sposobności rozpatrywania skargi na postanowienia sądów niższej instancji, odmawiające prawa ubogich jednej z firm — spółki jawnej.

Przytoczymy jedynie uzasadnienie tej tezy, ważnej jeżeli chodzi o odpowiedzialność firmy spółki jawnej.

Firma jest nazwą, pod którą kupiec rejestrowy prowadzi przedsiębiorstwo. Kupiec może pozywać i być pozywany pod firmą (art. 26 kodeksu handlowego). Firma jednak nie jest ani osobą fizyczną, ani prawną. Spółka jawna handlowa nie jest osobą fizyczną, gdyż jest zespołem osób związanych umową spółki, który prowadzi we wspólnym imieniu przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze (art. 75 § 1 k. h.). Spółka taka nie jest też osobą prawną, *za zobowiązania bowiem spółki odpowiada każdy wspólnik wobec wierzycieli bez ograniczenia całym swym majątkiem* (art. 85 § 1 k. h.). Natomiast majątek spółki należy do wspólników. Tasamodzielność odpowiedzialności wspólników i ich uprawnienie do występowania w pewnych wypadkach przeciw innym wspólnikom w obronie interesów własnych i spółki odbiera spółce znamię odrębnej osobowości prawnej w oderwaniu od osób samych wspólników.

Orzeczenie Izby Cywilnej z 24.IV.1936 (C. III 1669/35).

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego za r. 1937, Zeszyt II Nr kol. 54.

Odsetki zwłoki od niewypłaconego pracownikowi w terminie wynagrodzenia.

Przepisy art. 15 — 17 rozp. o umowie o pracę pracowników umysłowych, nakładające na pracodawcę obowiązek opłacenia od nieuiszczonego we właściwym czasie pracownikowi wynagrodzenia stałego, tantiemy lub prowizji procentów zwłoki w wysokości od 2 — 3% miesięcznie, nie zostały uchylone przez wydanie dekretu o wysokości odsetek ustawowych.

Sąd Najwyższy uznał za nieuzasadniony zarzut pozwanego pracodawcy, jakoby przepisy art. 15*), 16 i 17 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych zostały uchylone przez wydanie dekretu Prezydenta Rzplitej z 3. XII.1935 r.

Dekret wspomniany normuje tylko wysokość odsetek ustawowych, a nie odsetek zwłoki.

Orzeczenie Izby Cywilnej z 13.VIII.1936 (C. II 967/36).

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego z r. 1937, Zeszyt II Nr kol. 77.

---

*) Art. 15 rozporz. o umowie o pracę pracowników umysłowych głosi: „Wypłata należącego się pracownikowi wynagrodzenia stałego odbywać się winna najpóźniej w końcu każdego miesiąca kalendarzowego.

W razie zawinionej niewypłaty w terminie, pracodawca obowiązany jest do opłacania procentów zwłoki w wysokości od 2 — 3% miesięcznie — począwszy od dnia zwłoki".

Kronika krajowa

Złożenie mandatów w Tow. Ubezp. „Przyszłość".

Jak się dowiadujemy, p. Józef Rożkowski, Dyrektor Związku K. K. O. i p. Kazimierz Kohlmann, zastępca Dyrektora tegoż Związku, którzy piastowali mandaty we władzach Tow. Ubezp. „Przyszłość", pierwszy jako członek Rady, drugi jako członek Zarządu — obecnie z mandatów tych zrezygnowali.

Układy konwersyjne.

Z danych G. U. S. wynika, że akcja konwersyjna przez Bank Akceptacyjny wykazuje jeszcze znaczne ożywienie. Liczba zawartych i zatwierdzonych układów wynosząca w końcu r. ub. 389.882 podniosła się na koniec lutego do 405.220, suma zaś kredytów skonwertowanych wzrosła odpowiednio z 401.608 tys. zł na 420.986 tysięcy.

W poszczególnych grupach instytucji wierzycielskich zaszły zmiany następujące:

	Koniec grudnia 1936		Koniec lutego 1937	
	Liczba układów	Suma w tys. zł	Liczba układów	Suma w tys. zł
Banki państwowe	68.161	96.028	72.467	101.716
Banki prywatne	11.528	59.816	12.003	62.328
Kasy oszczędności	64.344	80.666	68.074	86.091
Spółdzielnie kredytowe	67.110	76.751	70.024	79.744
Centr. Kasa Sp. Roln.	162.390	60.512	165.506	61.923
Centrale finansowe i gosp.	16.349	27.835	17.146	29.184

Widoki na ruch budowlany w r. b.

Wielki ubytek wkładów instytucji finansowych, a więc i komunalnych kas oszczędności, w drugiej połowie roku ubiegłego wywołany został głównie wzmożeniem ruchu budowlanego. Złożył się na to szereg przyczyn, a więc przede wszystkim: a) niskie koszty budownictwa, które osiągnęły w r. ub. najniższy poziom od r. 1929, b) popieranie ruchu budowlanego przez państwo, zarówno w formie kredytów B. G. K. jak i daleko idących ulg podatkowych dla budujących, c) niepewność walutowa wywołująca powszechny pęd do rzeczowych lokat kapitałów.

W roku bieżącym sytuacja nieco się zmieniła. Kredyty B. G. K. zostały poważnie zmniejszone. Znikły także obiekcje natury walutowej. Natomiast pozostały w całej pełni ulgi podatkowe, a ponadto występuje szybka zwyżka cen materiałów budowlanych.

Utrzymanie ulg podatkowych (zwolnienie od podatku od nieruchomości, dodatków komunalnych, zwolnienie na lat 15 od podatków dochodu z domu, zwolnienie od podatku lokalowego, potrącanie z dochodu podatnika kosztów budowy) oraz okoliczność, że mają być one b. poważnie ograniczone z rokiem 1938 działać będzie niewątpliwie pobudzająco na budownictwo w roku bieżącym.

W tym samym kierunku może działać występująca coraz wyraźniej zwyżka cen materiałów budowlanych, która posiada trwały charakter. Wielu ludzi będzie chciało zapewne uprzedzić przewidywaną dalszą zwyżkę, tym bardziej, że koszt budowy jest jeszcze znacznie niższy niż w roku 1928. O ile jednak zwyżka cen przybierze szybko większe rozmiary, za czym przemawiałby fakt wzrostu o ok. 50% cen drzewa w stosunku do sezonu ubiegłego, ruch budowlany uległby niewątpliwie zahamowaniu, zwłaszcza że i parcele budowlane silnie podrożały.

Reasumując powyższe, należy stwierdzić, że ruch budowlany w nadchodzącym sezonie może jednak przybrać rozmiary z roku ubiegłego. Z ewentualnością tą muszą się liczyć również komunalne kasy oszczędności i przygotować się już w krótkim czasie na możliwość ponownego odpływu wkładów.

Budżet na rok 1937/38.

W Nr 23 Dziennika Ustaw ogłoszono ustawę skarbową z dn. 29.III.1937 r. na okres od 1 kwietnia 1937 do 31 marca 1938 r. Ustawa upoważnia Rząd do czynienia *wydatków* na łączną kwotę zł *2.316.676.479*, z czego na wydatki administracji zwyczajne — zł 2.268.123.899, nadzwyczajne — zł 41.029.280, dopłaty ze skarbu do przedsiębiorstw i zakładów państwowych — zł 7.523.300.

Na pokrycie wydatków ustawa przewiduje *dochody* w kwocie *zł 2.316.747.702*, w czym zwyczajne zł 2.114.227.702, nadzwyczajne — zł 202.520.000, a w szczególności: dochody administracji — zł 1.589.040.902, wpłaty do skarbu z przedsiębiorstw i zakładów państwowych — zł 96.306.800, wpłaty do skarbu monopolów państwowych — zł 631.400.000.

W planach finansowo - gospodarczych, objętych budżetem na rok 1937/38 ustala się dla przedsiębiorstw i zakładów państwowych rozchody zwyczajne zł 183.364,36, nadzwyczajne — zł 19.259.500, dla monopolów państwowych rozchody zwyczajne w kwocie zł 416.055.800, dla funduszów Kwaterunku Wojskowego i Pracy — rozchody zwyczajne zł 124.886.000. Na pokrycie tych rozchodów służą wpływy zwyczajne i nadzwyczajne przedsiębiorstw, zakładów, monopoli i funduszów oraz dopłata skarbu zł 7.523.300.

Art. 6 ustawy skarbowej przewiduje niespotykane w dotychczasowych ustawach szczegółowe sformułowanie prawa przenoszenia kredytów (virement). Dotychczas virement formułowano bardziej ogólnikowo.

Art. 8 ustawy określa, że bezprocentowy kredyt, przysługujący skarbowi Państwa w Banku Polskim na podstawie art. 53 lit. f) statutu Banku Polskiego będzie stanowił w roku budżetowym 1937/38 fundusz obrotowy Skarbu Państwa.

Art. 9. ustawy skarbowej upoważnia Ministra Skarbu do udzielania związkom samorządu terytorialnego i gospodarczego z zapasów kasowych pożyczek na termin nie dłuższy niż 12 miesięcy. Łączna kwota tych pożyczek nie może przekroczyć 20% sumy przewidywanej na rok 1937/38 z tytułu udziałów i dodatków do podatków państwowych, pobieranych przez kasy państwowe na rzecz wszystkich związków samorządowych. Poza tymi pożyczkami zapasy kasowe i lokaty Skarbu Państwa w bankach państwowych nie mogą być naruszone.

Art. 11 ustawy skarbowej przedłuża do dn. 31.III.1938 r. pobór podatku specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych. Podatek ten, wprowadzony dekretem z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 503), miał być pobierany tylko do dn. 31.XII.1937 r. Obecnie będzie pobierany także od wynagrodzeń wypłacanych: a) w czasie od dnia 1 stycznia do dn. 31 marca 1938 r. bez względu na to, za jaki czas wynagrodzenia te przypadają, b) za czas od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 1938 r. bez względu na czas wypłaty.

Zestawienie wydatków i dochodów budżetowych na rok budżetowy 1937/38 przedstawia się następująco:

		Wydatki zł	*Dochody* zł
1.	Prezydent Rzplitej	2.699.379	135.990
2a.	Sejm	3.229.615	195.000
2b.	Senat	1.450.600	2.900
3.	Kontrola Państwa	4.691.050	143.700
4.	Prezydium Rady Ministrów	3.276.012	2.000
5.	Min. Spraw Zagranicznych	38.423.000	6.900.000
6.	„ „ Wojskowych	768.000.000	383.000
7.	„ „ Wewnętrznych	195.880.000	14.337.650
8.	„ Skarbu	135.580.000	1.364.779.822
9.	„ Sprawiedliwości	88.000.000	38.628.500
10.	„ Przemysłu i Handlu	50.100.000	25.501.000
11.	„ Komunikacji	49.932.000	20.500.000
12.	„ Roln. i Reform Rolnych	77.534.000	37.736.000
13.	„ Wyznań Rel. i Ośw. Publ.	355.657.280	32.629.000
14.	„ Opieki Społecznej	43.224.000	6.443.340
15.	„ Poczt i Telegrafów	1.807.680	5.000
16.	Emerytury i zaopatrzenia	168.100.000	40.718.000
17.	Renty inwalidzkie i pensje	100.500.000	—
18.	Długi państwowe	221.068.563	—
	Przedsiębiorstwa i Zakłady	7.523.300	96.306.800
	Monopole	—	631.400.000
	Fundusze	—	—
	Ogółem:	2.316.676.479	2.316.747.702

Wydatki budżetu administracyjnego preliminowane brutto, wydatki przedsiębiorstw i zakładów, monopolów i funduszów — netto.

Sytuacja gospodarcza Polski w lutym.

Bank Gospodarstwa Krajowego w następujący sposób charakteryzuje położenie gospodarcze kraju w lutym br.:

W związku ze zbliżającym się sezonem wiosennym wystąpiło w lutym zwiększenie zatrudnienia w niektórych gałęziach przemysłowych oraz ożywienie obrotów, zwłaszcza w handlu hurtowym. Ze względu na spodziewane ogólne ożywienie ruchu inwestycyjnego zakłady przemysłowe przystąpiły w roku bieżącym wcześniej do zwiększonej produkcji sezonowej. Wywołało to wzmożone zapotrzebowanie środków obrotowych, zwłaszcza w zagłębiu górniczo - hutniczym oraz ośrodkach przemysłowych. Potrzeby kredytowe przemysłu wzrastają również pod wpływem trwającej zwyżki cen surowców zagranicznych, która skłania zakłady przetwórcze do obfitszego zaopatrywania się w surowce. Wzrost kredytów był jednak w lutym na ogół nieduży i mógł być sfinansowany przypływem wkładów przy mniejszym wykorzystaniu przez banki rezerw kredytowych w instytucji emisyjnej. Stan wkładów zwiększył się zwłaszcza w instytucjach oszczędnościowych.

Poprawiająca się wskutek wzrastania produkcji i obrotów płynności przedsiębiorstw przyczynia się do utrzymania zadawalającego stanu wypłacalności w przemyśle i handlu, słabiej natomiast wywiązywali się ze swych zobowiązań kredytowych rolnicy. Warunki zbytu produktów rolniczych kształtowały się korzystnie, przy czym ceny zbóż wykazały dalszą zwyżkę. Stan zasiewów ozimych pod wpływem niezbyt pomyślnych warunków atmosferycznych doznał pewnego pogorszenia.

Rozmiary produkcji przemysłowej były w lutym wyższe niż w styczniu ze względu na wzrost zatrudnienia w niektórych przemysłach inwestycyjnych oraz fabrykach włókienniczych. Głównie dzięki większemu zapotrzebowaniu ze strony zakładów przemysłowych oraz kolei zbyt węgla w kraju się zwiększył, co pozwoliło utrzymać wydobycie na poprzednim poziomie. Słabiej natomiast pracował przemysł naftowy, który wykazuje spadek wydobycia ropy.

Liczba zatrudnionych robotników przemysłowych zaczęła w ostatnich tygodniach wzrastać, dzięki czemu stan zarejestrowanych bezrobotnych wykazał w ciągu marca lekką zniżkę.

Obroty handlowe na rynku wewnętrznym po osłabieniu sezonowym w styczniu, zwiększyły się w lutym i w marcu, silniej zwłaszcza w okresie przedświątecznym. Obroty towarowe z zagranicą natomiast spadły, czynne saldo bilansu handlowego przekraczało w lutym 10 miln. zł.

Walne Zgromadzenie Banku Akceptacyjnego.

Dnia 17 marca br. odbyło się walne zgromadzenie akcjonariuszów Banku Akceptacyjnego. Obrady otworzył wiceprezes Rady p. Kazimierz Stamirowski, a przewodniczył p. naczelnik Jerzy Komarnicki z Min. Skarbu.

Sprawozdanie z działalności Banku w r. ub. złożył dyrektor naczelny p. Zdzisław Czałbowski zaznaczając, że w r. 1936 zatwierdzono 116.892 układy na ogólną sumę 115.635.000 zł. Od początku swej działalności do końca 1936 r. Bank Akceptacyjny zatwierdził łącznie 389.869 układów konwersyjnych na ogólną sumę złotych 401.576.000.

Walne Zgromadzenie przyjęło do zatwierdzającej wiadomości przedstawione sprawozdanie udzielając jednocześnie władzom Banku absolutorium z czynności dokonanych w r. ub. W wyborach uzupełniających wybrano ponownie ustępujących członków, a w miejsce p. W. Baczyńskiego wszedł nacz. Jerzy Komarnicki jako delegat Min. Skarbu. Komisję rewizyjną wybrano w tym samym składzie.

Omówienie sprawozdania Banku Akceptacyjnego za r. 1936 podany w następnym numerze „Oszczędności".

Działalność Banku Gospodarstwa Krajowego w r. 1936.

Pod przewodnictwem prezesa dr. Romana Góreckiego odbyło się w dniu 16 marca br. posiedzenie Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego, poświęcone omówieniu działalności Banku na rok 1936.

Pod wpływem poprawy sytuacji ogólnogospodarczej kraju działalność ta rozwijała się bardzo pomyślnie. Wkłady Banku wzrosły w ciągu roku ubiegłego o 91 miln. zł, powiększyły się również znacznie inne środki obrotowe Banku. Wzrost tych środków wzmocnił poważnie strukturę finansową instytucji przyczyniając się jednocześnie do powiększenia jej działalności kredytowej. W rezultacie powyższego wzrosły obroty Banku w ciągu roku operacyjnego o blisko 3 miliardy zł do sumy z górą 22 i pół miliarda zł, a ogólna suma bilansowa przekroczyła dwa i pół miliarda zł.

Akcja oddłużeniowa Banku została już właściwie zamknięta. Wymagała ona jeszcze dalszych świadczeń ze strony Banku, szczególnie w dziedzinie kredytów samorządowych, jednak rezultaty tej akcji przyczyniły się do urealnienia aktywów Banku z jednej strony, a z drugiej wpłynęły dodatnio na wypłacalność dłużników.

Wyniki finansowe Banku utrzymały się na poziomie, zbliżonym do lat poprzednich, gdyż czysty zysk osiągnięty za rok 1936 wyniósł 2,6 miln. zł.

Szczegółowo referował Radzie działalność Banku naczelny dyrektor dr L. Barysz, a sprawozdanie Komisji Rewizyjnej złożył prezes Komisji dr W. Marynowski, zgłaszając wniosek o udzielenie władzom Banku absolutorium w celu przedstawienia go przez Radę Panu Ministrowi Skarbu. Rada Banku zatwierdziła bilans netto i rachunek strat i zysków za rok 1936, następnie przyjęła do wiadomości sprawozdanie bilansowe za styczeń br. oraz sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 1936 i wreszcie załatwiła szereg bieżących spraw administracyjnych.

Usprawnienie obsługi pocztowej na wsi.

Zarządzeniem Dyrekcji Okręgu Poczt i Telegrafów w Warszawie, w czasie obchodu służbowego listonosz wiejski obowiązany jest przyjmować:

a) przesyłki listowe zwykłe i polecone, b) listy wartościowe, c) przekazy pocztowe, d) paczki do wagi 1 kg, e) wpłaty w obrocie oszczędnościowym i czekowym P. K. O., f) zamówienia i prenumeratę czasopism i wydawnictw periodycznych, g) telegramy, h) opłaty radiofoniczne.

Ogólna waga paczek przyjętych przez listonosza nie powinna przewyższać 5 kg, wartość zaś przyjętego listu lub paczki, pobrania obciążającego przesyłkę, kwoty przekazowej, wpłaty na książeczkę wkładkową P. K. O. i wpłaty w obrocie czekowym P. K. O., nie może przewyższać 200 zł.

Przyjmowanie od interesantów przesyłek rejestrowanych (kwot przekazowych) ma się odbywać zasadniczo w lokalu przeznaczonym do czynności urzędowych, tj. u sołtysów.

Za przyjęcie przesyłek rejestrowanych i telegramów listonosz wiejski pobiera od nadawców opłaty, określone taryfą pocztową, w gotówce.

Na przyjęte przesyłki rejestrowane wydaje listonosz wiejski tymczasowy dowód nadania, który zamienia przy najbliższym obchodzie na oryginalny dowód nadania urzędu pocztowego.

Listonosz wiejski w czasie chodu służbowego obowiązany jest wybierać listy ze skrzynek, które umieszczone są w zamiejscowym obszarze pocztowym.

Listonosz wiejski doręcza następujące rodzaje przesyłek: a) przesyłki listowe zwykłe i polecone, b) listy wartościowe, c) przekazy pocztowe, kasowe i telegraficzne, d) paczki do wagi 1 kg, e) obciążone pobraniem przesyłki polecone, listy wartościowe i paczki, f) kartki zleceniowe i zleceniowe dokumenty wierzytelnościowe z wyjątkiem weksli przeznaczonych do protestu, g) przekazy czekowe P. K. O., h) telegramy.

Wartość (kwota) pobrania, zlecenia doręczanej przesyłki rejestrowanej nie może przewyższać 200 zł. Na przesyłki rejestrowane (kwoty przekazowe) niedoręczane do domu listonosz wiejski doręcza tylko dokumenty oddawcze.

Wiadomości zagraniczne

Słownik Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności.

Na licznych zjazdach i zebraniach odbywanych przez przedstawicieli kas oszczędności Polski, Jugosławii i Czechosłowacji, jak również przy wymianie korespondencji, wzajemnych informacji, w podróżach, przy lekturze gazet i książek — coraz bardziej dawała się odczuwać potrzeba posiadania jednego słownika obejmującego jednocześnie tłumaczenia wyrazów w trzech językach słowiańskich. Aby zadość uczynić tej potrzebie i przyczynić się realnie do zbliżenia i lepszego poznania się wzajemnego narodów słowiańskich, Zrzeszenie Słowiańskich Kas Oszczędności jako jedną z pierwszych uchwał podjęło myśl opracowania i wydania takiego słownika.

W tych dniach słownik ten ma wyjść z druku jednocześnie w trzech wydaniach: dla Polaków, Czechów i Serbochorwatów. Wszystkie trzy edycje wydane są w Zagrebie przez Związek Kas Oszczędności Królestwa Jugosławii przy współudziale Związku Związków K. K. O. w Warszawie i Związku Czechosłowackich Kas Oszczędności w Pradze oraz przy współpracy filologów: prof. J. Benešića z Warszawy, prof. dr Hamma z Zagrebia, prof. dr Kellnera i prof. dr Kolaja z Brna, prof. dr Kolmana z Beogradu i A. Šimčika z Zagrebia. Przy opracowaniu i tłumaczeniu słownika współpracowali przede wszystkim sekretarz Związku kas jugosłowiańskich p. dr Dj. Račić i p. Hamm-Florschütz, następnie sekretarze pozostałych Związków kas p.p. dr Daniček i B. Obszyński. Nad całością prac czuwali prezesi Związków p.p. Rudolf Erber z Zagrebia i jego zastępca dr Novaković, Juliusz Zdanowski, Ferdynand Menger z Pragi i jego zastępca dr Vaclav Vesely. Wielkie usługi oddali wreszcie p.p. dyr. Svatoń i dyr. Tułacz, którzy wraz z dr. Račićem już dawniej nad słownikiem pracowali.

Słownik przeznaczony jest w pierwszym rzędzie na usługi kas oszczędności i ich organizacyj, których kosztem i staraniem jest wydany. Obejmuje około 9 tysięcy słów w każdym języku, z dziedziny gospodarczej i prawnej, a przede wszystkim z dziedziny życia potocznego. Format jest dogodny, kieszonkowy, obejmujący ok. 350 — 360 stron, na dobrym, cienkim papierze. Cena słownika wyniesienie ok. 7 złotych.

Ponieważ jest to pierwszy tego rodzaju słownik, a zarazem pierwszy słownik polski - serbochorwacki, znajdzie niewątpliwie duże zainteresowanie we wszystkich trzech krajach.

Sukces pożyczki francuskiej.

Uchwalona przez parlament francuski pożyczka Obrony Narodowej wynosić ma 10½ mild. fr.

Pierwsza transza w wysokości 5 mild. fr. została pokryta natychmiast w pierwszym dniu subskrypcji 12 marca. Subskrypcja na następną transzę w sumie 3 mild. ogłoszona została w dn. 16 marca i tegoż dnia w całości pokryta.

Warunki pożyczki francuskiej są następujące: oprocentowanie 4½%, kurs emisyjny 98, pożyczka jest umarzalna

Siedziba pierwszej kasy oszczędności założonej w Ruthwell (Szkocja) w 1810 r. przez Henry Duncan'a.

w ciągu lat 60, rząd rezerwuje sobie prawo wykupu począwszy od 1 marca 1942 r. Liczy on, że do tego czasu sytuacja finansowo - walutowa o tyle się poprawi, że umożliwi konwersję.

Waluta kapitału i odsetek jest gwarantowana na podstawie relacji: 1000 fr. = 9 ft. 7 szyl. = 45 dol. 66. Jest to prawie dokładnie obecny poziom kursowy.

W terminie płatności kuponów i wylosowanych obligacji odpowiednie kwoty są wypłacane we Francji — tylko we frankach fr., za granicą — tylko w Szwajcarii we frankach szwajcarskich w Banku Rozrachunków Międzynarodowych lub w bankach przez tę instytucję wskazanych. Posiadacz kuponu czy wylosowanej obligacji może wybrać według swego uznania walutę, która ma stanowić podstawę do wypłaty.

Wprowadzenie obcych walut do warunków pożyczki miało na celu rozwianie wszelkiej nieufności do strony walutowej emisji.

Jak znaczną jest jeszcze nieufność do franka i jak silną atrakcja papieru wielowalutowego, świadczy w sposób dobitny fakt, że 4½% pożyczka serii A i B notowana jest niżej 78, gdy 4½% nowa pożyczka wielowalutowa emitowana została o 20 proc. drożej — po 98 za 100.

Przegląd prasy

Konwersja pożyczek dolarowych.

Dokoła konwersji pożyczek dolarowych wywiązała się w prasie obszerna dyskusja, co jest rzeczą zrozumiałą ze względu na dużą popularność tych papierów repatriowanych do Polski.

Sprawie tej poświęcił artykuł m. inn. *„Przegląd Gospodarczy“* w Nr 6 pt. „Konwersja pożyczek dolarowych“, podpisany literami T. S. Pisząc o konwersjach „klasycznych“ tj. dobrowolnych i konwersjach przymusowych autor dodaje:

„Sytuacja komplikuje się, gdy dłużnikiem jest państwo. Nie tylko dlatego, że kredyt państwowy wywiera na rynek b. silny wpływ, silniejszy aniżeli kredyt w innych dziedzinach, ale i dlatego, że w wypadkach konwersji przymusowej zobowiązań państwowych dłużnik jest jednocześnie swoim własnym arbitrem. Toteż jeżeli powstaje konieczność przymusowej konwersji zobowiązań państwowych, należy szczególnie dbać o to, aby wierzyciel, który z natury rzeczy konwersję taką uważać musi za pokrzywdzenie, nie miał wrażenia, że interesy jego zostały całkowicie zlekceważone, że przeprowadzono konwersję bez wyraźnej ku temu konieczności“.

Trudne zadanie skłonienia wierzycieli zagranicznych do „układu“ i przyjęcia propozycji konwersyjnych utrudnił jeszcze więcej moment, w którym je wysunięto, mianowicie w okresie poprawy sytuacji gospodarczej, budżetowej i finansowej. Zdaniem autora, należało przeprowadzić konwersję „jakieś trzy — cztery lata temu“. Oszczędność budżetową, którą przyniesie konwersja, autor oblicza na ok. 25 miln. zł, oszczędność na transferze dewiz da jakieś 10 miln. „Interes“, jaki robi skarb państwa na konwersji, nie wyraża się w sumach b. wysokich“ — konkluduje autor.

Dalej wywodzi p. T. S., że sprawa konwersji polskich pożyczek nie posiada dużego znaczenia dla rynków zagranicznych. Natomiast na rynku polskim, specjalnie pożyczka stabilizacyjna odgrywała dużą rolę.

„W obligacjach tej pożyczki chętnie dokonywano lokat i nabywane one były przez najszersze warstwy drobnych nawet posiadaczy kapitałów. Toteż pożyczka stabilizacyjna była repatriowana do Polski w znacznych stosunkowo ilościach. Ze względu na rynek polski wydawałoby się wskazane potraktować pożyczkę stabilizacyjną w sposób odrębny, korzystniejszy aniżeli inne pożyczki, znacznie mniej rozpowszechnione na rynku. Złagodziłoby to znacznie wstrząs, jakiemu uległ rynek papierów państwowych po ogłoszeniu operacji konwersyjnej“.

O ile autor powyższych rozważań odnosi się z pewną rezerwą do konwersji, to p. Janusz Rakowski na łamach *„Polski Gospodarczej“* (Nr 13) w art. „O „konwersję“ poglądów o konwersji“ daje stanowczą odprawę malkontentom i krytykom, a specjalnie łódzkiej *„Polityce Gospodarczej“* i warszawskiemu „Czasowi“, które to organy podniosły zarzut, że przy konwersji kierowano się jedynie ciasnym interesem skarbu państwa, nakładając rodzaj podatku na tych, którzy swe oszczędności lokowali w papierach państwowych— a zamknięto natomiast oczy na istotną wartość rynku kapitałowego jako źródła kredytów dla państwa.

P. Rakowski dowodzi przede wszystkim, że układ nowojorski daleki jest od wszelkiej przymusowości.

„Przeciwnie — musi być on uznany jako osłabienie tej przymusowości, w jakiej znalazł się wierzyciel amerykański w związku z zawieszeniem przez Polskę transferu, i chyba tylko na dobro Polski można zaliczyć, że po zawieszeniu transferu, jako wyższej dla kraju konieczności, nie idziemy drogą zastosowaną przez niektóre inne kraje, a w bezpośrednich negocjach z wierzycielami zagranicznymi staramy się znaleźć i wytworzyć warunki umożliwiające przywrócenie transferu w rozmiarach możliwych do poniesienia przez polskie gospodarstwo“.

Nie należy się, wg autora, obawiać, że konwersje naszych pożyczek dolarowych zamkną w przyszłości rynek kredytowy dla państwa czy dla prywatnych przedsiębiorstw.

„Jeżeli — bowiem — przez zabiegi, które stosujemy, przedsiębiorstwa i gospodarstwa powrócą do rentowności, zjawią się napewno możliwości nowych kredytów“.

Już dziś na rynku amerykańskim kursy tych obligacyj, które przeszły przez konwersję, są znacznie wyższe od tych, których konwersja nie dotknęła. Nie należy również zapominać o tym, że

„Polska jest jednym z tych krajów, które najdłużej wywiązywały się w pełni ze swych zobowiązań wobec wierzycieli zagranicznych i krajowych, a wielkimi ofiarami dla utrzymania stałości waluty najlepiej chyba udokumentowała, że na zaufanie to zasługuje“.

Z kolei p. Rakowski rozprawia się z najczęściej i najostrzej formułowanym zarzutem, że układ nowojorski pokrzywdził krajowych posiadaczy polskich zagranicznych pożyczek dolarowych i naraził ich na straty. Oczywiście, każda konwersja jest związana ze stratą dla posiadaczy tych papierów. Jednakże wierzyciele zagraniczni stanowczo zażądali, aby żaden wierzyciel nie był uprzywilejowany w stosunku do

wierzyciela amerykańskiego. Wierzyciele polscy kupując polskie papiery zagraniczne weszli w prawa i obowiązki wierzycieli zagranicznych, nie mogą więc przy inkasowaniu 3 najbliższych kuponów uzyskać więcej niż to, na co się zgodzili wierzyciele amerykańscy.

Nie można również mówić o stratach posiadaczy krajowych w tych granicach, w jakich straty te zostały przedstawione w prasie. Straty, jakie ponieśli na skutek dewaluacji dolara i następnie walut bloku złotego, nie były zawinione przez politykę polską. Zresztą jeśli mowa o stratach na kursie, to należy pamiętać, że krajowi kapitaliści nabywali te papiery bynajmniej nie al pari.

„Bezsporne jest, że kupowano te pożyczki po kursie w znakomitej większości wypadków znacznie niższym od kursu emisyjnego. Bezsporne jest, że kupowano te pożyczki nie tyle z pobudek patriotycznych, ile ze względu na ich wysoką rentowność..., a niekiedy— bądźmy szczerzy — powodując się większym zaufaniem do waluty zagranicznej...

„Strata na kursie jest zawsze aproksymatywna. Jeśli ktoś inwestuje w papier, aby otrzymać rentę, otrzymuje ją niezależnie od kursów. Jeżeli odczeka terminu wykupu — otrzyma z powrotem swój kapitał, gdyż kursy zawsze rosną przy zbliżaniu się tego terminu... Gdy ktoś natomiast kupuje papier nie dla celu otrzymania renty, ale na spekulację — gdy kursy się załamią, musi ponosić konsekwencję gry“.

Wreszcie autor dowodzi cyframi, że uchwalona przez sejm i senat ustawa o konwersji pożyczek dolarowych poprawia sytuację posiadaczy polskich w porównaniu z sytuacją wytworzoną przez układ nowojorski. 7% Pożyczka stabilizacyjna była nabywana w Polsce przeciętnie po kursie 55 — 60% nominału. Rentowność jej przy wypłacie kuponu w dol. złotym wynosiła więc 12,7 — 11,6%, a po przejściu do wypłaty kuponu wg kursu guldena — 10,2% — 9,3%. Obecnie rentowność jej w warunkach zaproponowanych w Ameryce (wpłata w gotówce 35% kuponu) spadła do 3,5 — 3,2%, natomiast po konwersji na warunkach uchwalonej ustawy wyniesie 6,7 — 6,1%. Podobnie ma się rzecz z innymi obligacjami dolarowymi. W naszych warunkach rentowność taka nie będzie zła i krzywdząca.

Reasumując autor stwierdza, że

„zarówno układ zawarty w New Yorku jak i zaproponowana posiadaczom polskim dolarowa konwersja... nie zawierają jednak tych niepokojących rzekomo objawów, jakich najczęściej przez niezrozumienie nowej tej operacji finansowej państwa usiłują się w niej niektórzy doszukać“.

STATYSTYKA

Stan wkładów w kasach oszczędności na dzień 22. II. 1937 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych.

Rodzaje kas oszczędności Województwa	Liczba kas 28. II. 37	OGÓŁEM			Wkłady na książeczkach oszczędnościowych *a*			Wkłady na rachunkach czekowych *b*, bieżących i otwartego kredytu		
		31.XII	31.I	28.II	31.XII	31.I	28.II	31.XII	31.I	28.II
P. K. O.	**1**	**895 669**	**872 259**	**887 387**	**663 720**	**674 977**	**684 626**	**231 949**	**197 282**	**202 761**
Komunalne Kasy Oszczędności *c*	**362**	**687 387**	**704 981**	**716 288**	**607 048**	**621 488**	**631 350**	**80 339**	**83 493**	**84 938**
Miejskie	128	450 731	461 499	468 096	396 577	406 106	411 632	54 154	55 393	56 464
Powiatowe	228	231 974	238 647	243 357	207 010	211 813	216 129	24 964	26 834	27 228
Związków międzykomunalnych	5	3 210	3 253	3 245	2 784	2 781	2 801	426	472	444
Wojewódzka	1	1 472	1 582	1 590	677	788	788	795	794	802
M. st. Warszawa	1	117 154	120 086	122 517	85 266	89 012	90 874	31 888	31 074	31 643
Warszawa	25	36 996	38 065	38 487	32 417	33 384	33 848	4 579	4 681	4 639
Łódź	17	16 621	16 897	17 548	13 203	13 368	13 890	3 418	3 529	3 658
Kielce	18	16 151	16 724	16 916	13 314	13 657	13 809	2 837	3 067	3 107
Lublin	19	8 079	8 490	8 638	6 864	7 065	7 233	1 215	1 425	1 405
Białystok	14	5 773	6 062	6 069	4 701	4 712	4 745	1 072	1 350	1 324
Wilno	8	6 960	7 453	7 713	6 172	6 446	6 495	788	1 007	1 218
Nowogródek	8	1 811	2 006	2 147	1 352	1 474	1 503	459	532	644
Polesie	9	2 202	2 290	2 282	1 663	1 632	1 635	539	658	647
Wołyń	14	4 261	4 575	4 655	3 046	3 151	3 293	1 215	1 424	1 362
Poznań	74	104 668	106 581	108 082	97 185	98 701	99 988	7 483	7 880	8 094
Pomorze	41	35 680	36 266	36 892	29 532	29 969	30 478	6 148	6 297	6 414
Śląsk	18	122 303	126 614	129 461	114 868	118 449	121 012	7 435	8 165	8 449
Kraków	24	115 748	117 910	118 438	111 760	113 423	114 274	3 988	4 487	4 164
Lwów	37	76 415	78 120	79 392	69 956	71 191	72 317	6 459	6 929	7 075
Stanisławów	17	10 207	10 282	10 313	9 738	9 709	9 710	469	573	603
Tarnopol	18	6 358	6 560	6 738	6 011	6 145	6 246	347	415	492
Inne kasy *d*	**2**	**33 111**	**33 129**	**33 418**	**33 007**	**33 014**	**33 320**	**104**	**115**	**98**

a Bez sum figurujących na książeczkach oszczędnościowych wystawionych przez K. K. O. przed wejściem w życie Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X 1934 r. o K. K. O., na rzecz państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych instytucji finansowych i ubezpieczeń społecznych z tytułu udzielonych kasom przez te instytucje kredytów. *b* R-ki czekowe w P. K. O. *c* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z m. poprzednich: w grudniu dla 1 kasy, w styczniu dla 3 kas oraz w lutym dla 11 kas. *d* Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

Źródło: Sprawozdania miesięczne kas.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU BŁOŃSKIEGO W GRODZISKU-MAZOW.

Bilans roczny netto na dzień 31-go grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		70.582 23	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		29.825,21	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		7.103,30	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			107.510,74
2. Kupony			1.341,16
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		37.370,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje zwizków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bank. Komunaln.		12.561.50	49.931,50
5. Banki i K. K. O. Loro			338.85
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (344 kont)			199.219.27
8. Pożyczki wekslowe (3184 kont)			917 815.32
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dyskonta i poż. wekslowych (157 kont)			51.190.38
b) pochodzące z in. kredytów (konta)			
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpiecz. pap. wartości. (1 konto)		300.C0	
b) zabezpieczone hipoteką (4 konta)		9.398,96	
c) zabezp. innymi wartośc. (1 konto)		618.33	10.317,29
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) pap. wart. i książ oszcz. (141 kont)			13.028.35
b) innych wartości (kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			
12. Pożyczki na skrypty dłużne (kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (kont)			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego (248 kont)			123.569,90
15. Odsetki zaległe			3 008,44
16. Nieruchomości			140.883.80
17. Ruchomości			13.177,30
18. Różne			30.629.06
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			9.134,59
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			1 680.095,95
21. Depozyty			357.337.76
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			73.712.96
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			2 111.146,67

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			88.000 00
2. Fundusz zasobowy			115.010.10
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			3 556.16
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *			
a) bezterminowe (2 konta)		40 713,80	
b) terminowe (4 konta)		232.667.18	273.380,98
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych *)			
a) bezterminowe (7246 kont)		360.409.73	
b) terminowe do 3 miesięcy (292 konta)		126.149,08	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunk. (159 kont)		82.648.55	569.207.36
8. Rachunki bieżące (czek., przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych (34 kont)		143.208,24	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (139 kont)		65.180.86	208.389.10
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			5.328.50
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		32 943,00	
b) w Bankach Państwowych		188.392.50	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.		43.440,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			264.775,50
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		96.921,40	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		35.020,00	
d) przez inne instytucje			131.941,40
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			137,83
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			14.338,95
21. Nadwyżki: a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			6.030 07
Razem			1.680,095,95
22. Różni za depozyty			357.337,76
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			73.712.96
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			2.111.146,67

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	31.631,11	
b) od rachunków bieżących	2.927,15	
c) od redyskonta weksli	18.535.86	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	8.685.32	
e) różne inne	2.041 48	63.820,92
2. Prowizje wypłacone		2.360,38
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	53 342.53	
b) świadczenia socjalne	4.307,72	
c) wydatki rzeczowe	23.781,96	81.432,21
4. Podatki i opłaty skarbowe		296,89
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	1 408.83	
b) ruchomości	2.894,69	4,303.52
6. Odpisy na dłużnikach		4.505.86
7. Różnice kurs. na r-kach w walut. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		2.333,31
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównaw.		
11. Nadwyżka		6.030.07
Razem		165.083,16

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	111.169,33	
b) od rachunków bieżących	809.13	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	915,21	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	2.330,00	
g) od K. K. O. i Banków	118 27	
h) różne inne	3 366,69	118.708,63
2. Prowizje pobrane		10.818,73
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		35.547,90
8. Różne dochody		7,90
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		165 083,16

Księgowy: (—) Lucjan Wolański

Dyrekcja Kasy:
Dyrektor Zarządzający: (—) Edmund Kazimirski
Zastępca Dyrektora: (—) Tadeusz Krajewski
Członek Dyrekcji: (—) Antoni Okraszewski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Apoloniusz Csaky
Członkowie: (—) Stanisław Rayzacher
(—) Kazimierz Mathia

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA KALISZA W KALISZU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		11.090,43	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		26.146,75	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych			
d) pozostałość w innych K. K. O.		531,75	
e) bony inwestycyjne			37.768,93
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4) Papiery wyrtościowe 1)			
a) bilety skarbowe		70.000,00	
b) papiery państwowe		11.392,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		5.337,50	86 729,50
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			1.842,00
7. Weksle zdyskontowane (483 konta)			395.338,40
8. Pożyczki wekslowe (1004 konta)			264.510,07
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (78 kont)		8.918,16	
b) pochodzące z innych kredytów			8.918,16
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartoś. (1 konto)		4.388,00	
b) zabezpieczone hipoteką (7 kont)		28 034 00	
c) zabezpiecz. innymi wart. (17 kont)		81.264,00	113.686,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (75 kont)		10.025,19	
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			10 025,19
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			4.249,15
18. Różne			9.301,11
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			16,00
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			932 384 51
21. Depozyty			295.174,59
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			117.600,24
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.345.159,34

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			50.000,00
2. **Fundusz zasobowy**			21.170,88
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (53 konta)		16.935.05	
b) terminowe (5 kont)		122.535.70	139.470,75
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (715 kont)		259.297 64	
b) terminowe do 3 miesięcy (38 kont)		14.569,10	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (287 kont)		77.318,21	351.184,95
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (61 kont)		153.502.17	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (105 kont)		92.276,47	245.778,64
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			4.107,00
10. Zobowiązania inkasowe			4.174,50
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		33.087,39	
b) w Bankach państwowych		37.193,45	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.		25.305,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			95.585,84
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			13 389,47
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			6.882,25
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		640,24	640,24
Razem			932 384,51
22. Różni za depozyty			295.174,59
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			117.600,24
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.345,159,34

1) W tym papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł 8.792,—.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	25.033,12	
b) od rachunków bieżących	7.406,01	
c) od redyskonta weksli	3.643,11	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie		
e) różne inne	5.402,15	41.484.39
2. Prowizje wypłacone		1,057 57
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	42.896,80	
b) świadczenia socjalne	2.725,57	
c) wydatki rzeczowe	19.845 84	65.468,21
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	300,25	300 25
6. Odpisy na dłużnikach		2.025,55
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		2.508,00
9. Różne		
10. Dotacja na **rzecz fund. wyrównawczego**		
11. Nadwyżka		640,24
Razem		113.484 21

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	62.006,54	
b) od rachunków bieżących	12.830,74	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	765,45	
d) od pożyczek skonwertowanych		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych	729 48	
g) od K. K. O. i Banków	590,74	
h) różne inne	7.568,69	84.491.64
2. Prowizje pobrane		25.796,75
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		759,00
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		113 484,21

Buchalter: (—) **Edward Kasler**

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) **Wiktor Czyżewski**
Członkowie: (—) **Władysław Zieliński**
(—) **Stanisław Stradomski**

Zarząd K. K. O. m. Kalisza w Kaliszu:
Naczelnik Zarządu: (—) **Aleksander Ulrych**
Zastępca Naczelnika Zarządu i Dyrektor:
(—) **Bolesław Sobolewski**
Członek Zarządu: (—) **Chananel Rozenblum**

POWIATOWA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W KUTNIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		49.745.62	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		21.C66 48	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		20.798,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.		39,341.00	
e) bony inwestycyjne			130.951,10
2. Kupony			1.994,35
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		76.070,47	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		5.370.00	81.440,47
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (96 kont)			80.122,70
8. Pożyczki wekslowe (304 kont)			206.189,59
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dys. i poż. wek. (54 kont)		9.720,91	9.720,91
b) pochodzące z innych kredytów*			
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezp. innemi wartościami (6 kont)		10 617,58	10.617,58
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (174 kont)		32.260,80	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			32.260,80
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (4 konta)			16.6'5,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjn. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego (94 kont)			82.091,34
15. Odsetki zaległe			698,78
16. Nieruchomości			67.236,00
17. Ruchomości			8.198,00
18. Różne			3.407,39
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			731.544,01
21. Depozyty			153.802,00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			56.373,89
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			62.271,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem			272.446,89
Ogółem			1.003.990,87

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			1.174,C0
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			962,23
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			2.171,00
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe			
b) terminowe			
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (1675 kont)		237.931 75	
b) terminowe do 3 miesięcy (427 kont)		72.077,30	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (53 konta)		56.651,30	366.660,35
8. Rachunki bieżące (czek.; przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorzd. i innych prawno - publ. (15 kont)		70.739,09	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (136 kont)		153.803.32	224.542,41
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			118,70
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		950,00	
b) w Bankach Państwowych		12.497,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			13.447,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			5.400,C0
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		9.840,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			9.840,00
15. Banki i K.K.O. Loro (Zast. Bku Polsk.)			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3 229,74
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) proc. okr. przyszł.			3.834,48
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		164,10	164,10
Razem			731.544,01
22. Różni za depozyty			153.802,00
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			56.373,86
25. Bank Akceptacyjny			62.271,00
26. Fundusz Emerytalny			
Razem			272.446,86
Ogółem			1.003.990,97

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	15.919,71	
b) od rachunków bieżących	3.058,19	
c) od redyskonta weksli	1.074,05	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.115,38	
e) różne inne	136.13	21.303,46
2. Prowizje wypłacone		517,00
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	18.947,75	
b) świadczenia socjalne	1.802,51	
c) wydatki rzeczowe	8.552.69	29.302,95
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5) Amortyzacja		
a) nieruchomości	672 00	
b) ruchomości	400,90	1.072,90
6. Odpisy na dłużnikach		2.321,43
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		164.10
Razem		54.681.84

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	22.624.75	
b) od rachunków bieżących	6.901.16	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	2.711,43	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecżn.	731,70	
f) od papierów wartościowych	6.558,14	
g) od K. K. O. i Banków	1.913,09	
h) różne inne	17,20	41.457,47
2. Prowizje pobrane		7.603.78
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		837,05
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		4.783,54
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		54.681,84

Dyrekcja Kasy:
(—) **Zawistowski Władysław** — Dyrektor Zarządzający
(—) **Gołubkow Aleksy** — Zastępca Dyrektora — Buchalter
(—) **Oliński Edmund** — Członek Dyrekcji

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący
(—) **Maryanowski Stanisław**
Członkowie:
(—) **Wodiczka Karol**
(—) **Mierzejewski Jan**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ŁASKIEGO W ŁASKU.

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		19 198,94	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		13.476,90	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		1 547,76	
d) pozostałość w innych K. K. O.		6.672,00	
e) bony inwestycyjne			40.895,60
2. Kupony			273,50
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		15.759,50	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		108 406,00	124.165,50
5. Banki i K. K. O. „Loro"			300,00
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane (83 kont)			47.449,60
8. Pożyczki wekslowe (1970 kont)			401.642,00
9. Weksle protestowane:			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (74 kont)		14.894,96	
b) pochodzące z innych kredytów			14.894,96
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką (2 konta)		11.139,00	
c) zabezp. innymi wartościami (6 kont)		38.255,00	49.394,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wart. i ks. osz. (30 kont)		2.630 00	
b) innych wartości (55 kont)		8.723,00	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			11.353,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (2 konta)			2.518,55
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzon. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (47 kont)			41.071,90
15. Odsetki zaległe			1.660,33
16. Nieruchomości			5.492,16
17. Ruchomości			5.411,52
18. Różne			12.899,42
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			759.422,04
21. Depozyty na zł 828.647,85 — jednostek			752,00
22. Udzielone gwarancje			15.510 00
23. Inkaso			25.375,99
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			801.060,03

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			60.000,00
2. Fundusz zasobowy			13.087,31
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe			
b) terminowe (10 kont)		146.173,35	146.173,35
7. Wkłady oszcz. osób fizycznych i prawno-prywat.:			
a) bezterminowe (400 kont)		66.055,71	
b) terminowe do 3 miesięcy (85 kont)		87.199,74	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (16 kont)		5.006,19	158.261,64
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. i t.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publ. (8 kont)		28 250,00	
b) osób fizycz. i praw.-pryw. (49 kont)		14.458,48	42 708 48
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			2.933,00
10. Zobowiązania inkasowe			2.735 35
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		18.720,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		57.085,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			75.805,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		12 059,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		232.167,50	
d) przez inne instytucje			244.226,50
15. Banki i K. K. O. „Loro"			6.087,36
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			6.827,07
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		576,98	576,98
Razem			759.422,04
22. Różni za depoz. na zł 828.47,85 — jedn.			752,00
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			15.510,00
24. Różni za inkaso			25.375,99
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			801.060,03

1) W tym papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł 6.111,—.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	14.420,97	
b) od rachunków bieżących	3.405,29	
c) od redyskonta weksli	4 089,90	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	8.671,10	
e) różne inne	177,38	30.764,64
2. Prowizje wypłacone		590,69
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	20.650,00	
b) świadczenia socjalne	1.749,55	
c) wydatki rzeczowe	11.839,62	34.239,17
4. Podatki i opłaty skarbowe		199,28
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	459,61	459,61
6. Odpisy na dłużnikach		186,05
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		730,00
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		576,98
Razem		67.746,42

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	55.717,00	
b) od rachunków bieżących	5.066,12	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	473,52	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	571,00	
g) od K. K. O. i Banków	366,18	
h) różne inne	59,55	62.253 37
2. Prowizje pobrane		4.785,20
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		20,00
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		687,85
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		67.746,42

Księgowy: (—) Szczepaniec Stanisław

Komisja Rewizyjna:
(—) Kolasa Leon
(—) Szymański Władysław
(—) Gajewski Paweł

Dyrekcja:
(—) Strzelczyk Franciszek — Dyrektor Zarządzający
(—) Szczepaniec Stanisław — Zastępca Dyrektora
(—) Ostrowski Mieczysław — Członek Dyrekcji

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ŁĘCZYCKIEGO W ŁĘCZYCY WRAZ Z ODDZIAŁEM W OZORKOWIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		34.168.26	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		3.187,15	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		33.775,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.		3.135,00	
e) bony inwestycyjne			74.265,41
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe		25.000,00	
b) papiery państwowe		22.517,05	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		5.455,00	52.972,05
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane (83 kont)		52.044,40	52 044,40
8. Pożyczki wekslowe (1491 kont)		300.770.41	300.770,41
9. Weksle protestowane:			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (107 kont)		24.047.51	
b) pochodz. z innych kredytów (... k.)			24.047,51
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innymi wart. (.... k.)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (315 kont)		37.196,00	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... kont)			37.196,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (1 kont)		18.551,20	18.551,20
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (73 kont)		87.202,30	87.202,30
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości		2.416,00	2.416,00
18. Różne		7.209,96	7.209,96
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)		100,00	100,00
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			656 775,24
21. Depozyty		354.539,20	354 539,20
22. Udzielone gwarancje		60.000,00	60.000,00
23. Inkaso		41.287,63	41 287,63
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		60.000,00	60.000,00
25. Różni za akcepty		32'000,00	32.000,00
Ogółem			1.204.602,07

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		55.000,00	
2. Fundusz zasobowy		12,414,95	
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			67.414,95
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (5 kont)		11 455,85	
b) terminowe (.... kont)			11.455,85
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (2136 kont)		212.471.18	
b) terminowe do 3 miesięcy (48 kont)		105.270.65	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (19 kont)		10.082,17	327.824,00
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (3 kont)		1.732,45	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (128 kont)		129.699,53	131 431 98
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe		3.712,22	3.712,22
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		11.102 00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			11.102,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.		60.000,00	60.000 00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		32.000,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			32.000,00
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne		7.318,04	7.318,04
20. Sumy przechodnie (rozlicz międzyokr.)		3.533,07	3.533,07
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		983,13	983.13
Razem			
22. Różni za depozyty		354 539,20	354.539,20
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.		60.000,00	60 000,00
24. Różni za inkaso		41.287,63	41.287,63
25. Bank Akceptacyjny		60.000,00	60.000,00
26. Akcepty		32.000,00	32.000 00
Ogółem			

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	13.580,13	
b) od rachunków bieżących	2.906 53	
c) od redyskonta weksli	655,85	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	3.837.70	
e) różne inne	677,61	21.657,82
2. Prowizje wypłacone	426,23	426.23
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	27.984,00	
b) świadczenia socjalne	3 131 00	
c) wydatki rzeczowe	7.401,17	38.516,17
4. Podatki i opłaty skarbowe	93,68	93 68
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	287.10	287,10
6. Odpisy na dłużnikach	6 627,72	6.627,72
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych	684 24	684,24
9. Różne	5.062,12	5.062,12
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11 Nadwyżka	983.13	983,13
Razem		74.338,21

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	36.453,10	
b) od rachunków bieżących	210,16	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	3 756,05	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	841,01	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	2.615,81	
g) od K. K. O. i Banków	1.778,45	
h) różne inne	4.655,06	50.309,64
2. Prowizje pobrane	3.475,68	3.475 68
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.	324,25	324.25
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty	6.877,71	6.877,71
7. Opłaty na koszty administracji	11.987,41	11.987,41
8. Różne dochody	1.363,52	1.363,52
9. Odpis funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		74.338,21

Dyrekcja Kasy:
Dyrektor Zarządzający: (—) Stanisław Wiśniewski
Z-ca Dyrektora — buchalter: (—) Antoni Gąsiorowicz
Członek Dyrekcji: (—) Zenon Karolakowski

Komisja Rewizyjna:
(—) Jan Jaworski
(—) Stefan Kosecki
(—) Stanisław Michałkiewicz

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ŁOMŻYŃSKIEGO W ŁOMŻY

ŁĄCZNY BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 ROKU.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		34.661,41	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		90.622,72	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		9.516,40	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			134.800,53
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe	623.98	15.088,98	
c) listy zastawne i obligacje		15.517,50	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		23.855,00	54.461,48
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (221 kont)			44.680,00
8. Pożyczki wekslowe (2582 kont)			338.495,65
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (175 k.)		48.838,33	
b) poch. z innych kredytów (.... kont)			48.838,33
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (3 konta)		13.662,71	
b) zabezpieczone hipoteką (5 kont)		170.747,47	
c) zabezp. innymi wartośc. (12 kont)		445.701 82	630.112,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (288 kont)		25 681,00	
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego *			25.681,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (4 kont)	3.306,90		9.779,15
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptac. (837 kont)			641.034,00
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości 2)			48.477,78
17. Ruchomości			10.000,00
18. Różne			40.765,75
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			2.027.125,67
21. Depozyty		254.008,13	
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso		61.305,15	
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		390.274,00	705.587,28
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			2.732.712,95

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			200.000,00
2. Fundusz zasobowy			62.321,25
3. Fundusze specjalne			
a) na pokrycie strat z tytułu likwidacji b. K. K. O. w Kolnie			152.396,79
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			3.148,26
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			10.000,C0
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych:			
a) bezterminowe (8 kont)		11 140,21	
b) terminowe (4 kont)		269.051,80	280.192,01
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych *)			
a) bezterminowe (3324 kont)	65,94	328.318,96	
b) terminowe do 3 mies. (109 kont)	26 431,07	269.564,31	
c) term. ponad 3 m. i warunk. (.... k.)			597.883,27
8. Rachunki bieżące*) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (11 kont)		51.257,25	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (86 kont)		69.559,92	120.817,17
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			270,00
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		12.585,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		40.537,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			53.122,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			390.274,00
13. Zastaw papierów wartościowych			8.000,00
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		85.613 59	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		17.095,00	
d) przez inne instytucje			102.708 59
15. Banki i K. K. O. Loro			5.471,79
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			22.079,17
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokresowe)			15.027 66
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			3.413,71
Razem			2.027.125,67
22. Różni za depozyty		254.008,13	
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso		61.305,15	
25. Bank Akceptacyjny		390.274,00	705.587,28
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			2.732.712,95

1) W tym papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł 13.843,47.
2) W tym nieruchomości Funduszu zasobowego zł 48.477,78.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	44.039,83	
b) od rachunków bieżących	3.465,68	
c) od redyskonta weksli	26.690,57	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	6.933,97	
e) różne inne	26.489,88	107.619,93
2. Prowizje wypłacone		716,72
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	40.689,40	
b) świadczenia socjalne	3.103,86	
c) wydatki rzeczowe	16 310,15	60.103,41
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	5.522,22	
b) ruchomości	590,00	6.112 22
6. Odpisy na dłużnikach		43.307,05
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		11.655,50
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		3.413,71
Razem		232.928 54

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	54.989,98	
b) od rachunków bieżących	57.071,40	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	2.648,25	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	2.172,03	
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych.	6.173,58	
f) od papierów wartościowych	3.686,50	
g) od K. K. O. i Banków	764,00	
h) różne inne	51.059,97	178.565,71
2. Prowizje pobrane		24.693,72
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		1.394,42
6. Odzyskane straty		28.274,69
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z fund. wyr. na pokr. strat kurs.		
10. Strata		
Razem		232.928,54

Zarząd Kasy:
Naczelnik Zarządu, Dyrektor: (—) **Romuald Bielicki**
Zastępca Naczeln. Buchalter: (—) **Józef Zalewski**
Członek Zarządu: (—) **Leopold Aliński**

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący Komisji: (—) **Walenty Grądzki**
Członkowie: (—) **Roman Chętnik**
(—) **Stanisław Ciepliński**
(—) **Ludwik Rogowski**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ŁOWICKIEGO W ŁOWICZU.

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		13.018,08	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		9.171,95	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		40.202,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			62.392,03
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		20.309,76	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		14. 3[illegible]0	34 816,26
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (1 konto)			82 0
8. Pożyczki wekslowe (247 kont)			157.663,00
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (52 konta)		12.645.70	
b) poch. z innych kredytów (... kont)			12.645 70
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papierami wartośc.			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpiecz. innemi wart. (2 konta)		441.313.93	441.313.93
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (77 kont)		7.195,00	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			7.195,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (kont)			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tytułu układu Konwers. zatwierdz. przez Kom. Konwers. Banku Akceptacyjnego (160 kont)			171.589,14
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			7.429,65
18. Różne			17.131,65
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			1.902,34
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych 1932/33			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			914.190,70
21. Depozyty			228.712,39
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			8.391 28
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			27.550,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem.			1.178 844,37

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			95.000,00
2. Fundusz zasobowy			822,47
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (5 kont)		10.244,72	
b) terminowe (3 konta)		63 238,03	73.482,75
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych:			
a) bezterminowe (2079 kont)		157.175,64	
b) terminowe do 3 miesięcy (50 kont)		31 484.57	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (35 kont)		50.158.84	238.819,05
8. Rachunki bież. (czekowe, przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publ. (14 kont)		28.094,95	
b) osób fiz. i praw.-prywat. (64 kont)		18 010,45	46.105,40
9. Salda kredytowe rachunków otw. kred.			
10. Zobowiązania inkasowe			1.731,70
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		15.164,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		90.000.00	
d) w innych instytucjach kredytowych			105.164,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			27.550.00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		29.771,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		27 607 50	
d) przez inne instytucje		157.624,29	215.002,79
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			102.535,09
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.500,79
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy 1935		3.476,66	3 476,66
Razem.			914.190,70
22. Różni za depozyty			228.712,39
23. Zobow. z tyt. udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			8 391 28
25. Bank Akceptacyjny			27.550,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem.			1.178.844,37

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 R.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	16.356,21	
b) od rachunków bieżących	1.179,14	
c) od redyskonta weksli	1 .141,08	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	12.709,27	
e) różne inne	5.781,34	46.167,04
2. Prowizje wypłacone		51 73
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	19.441 12	
b) świadczenia socjalne	1.545,69	
c) wydatki rzeczowe	7.256,28	28 243,09
4. Podatki i opłaty skarbowe		81,23
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.060,28	1.060,28
6. Odpisy na dłużnikach		62,25
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		101,34
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		3.476,66
Razem.		79.243 62

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	13.965,63	
b) od rachunków bieżących	42.220,16	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	302.48	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	1 457,58	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	14.246.13	72.191.98
2. Prowizje pobrane		1.524,71
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		61 00
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		3.632 16
7. Opłaty na koszty administracji		1.833,77
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem.		79.243 62

Komisarz Kasy: (—) F. Niedzielski
Dyrektor Kasy: (—) A. Babski

Komisja Rewizyjna: (—) J. Maciejec
(—) Fr. Duszkiewicz
(—) P. Kuciński

Księgowy: (—) A. Niedzielski

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU TOMASZOWSKIEGO W TOMASZOWIE LUB.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		29.214,37	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		33.231,11	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		1.516,29	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			63.961,77
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe		95.000,00	
b) papiery państwowe		4.448,12	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		20.872,80	120.320,92
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (12 kont)		8.616,85	
8. Pożyczki wekslowe (549 kont)		99.601,77	
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (179 kont)		64.300,32	
b) poch. z inn. kredytów* (.... kont)			172.518,94
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartośsiow.			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (5 kont)		165.525,55	165.525,55
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wart. i książeczek oszczędności (45 kont)		5.421,00	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			5.421,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			19 859,95
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (233 kont)			152.357,34
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			10.318,20
17. Ruchomości			3.537,41
18. Różne			17.169,92
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			3.775,19
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		10 235,62	10.235,62
Razem			745.001,81
21. Depozyty			204.452,92
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			19.328,51
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			30 620,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			999.403,24

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			75.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe			
b) terminowe (2 konta)		124 933,08	124.933,08
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (1523 kont)		181.754,03	
b) terminowe do 3 miesięcy (35 kont)		116.187,03	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe			297.941,11
8. Rachunki bieżące *) czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publ. (5 kont)		17.167,66	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (25 kont)		102.771,59	119.939,25
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			8 597,12
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		12 248,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			12.248,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			30,620,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		41.463,56	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		10.000,00	51.463,56
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			10.903,26
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			13.356,43
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy 1935			
Razem			745 001,81
22. Różni za depozyty			204.452,92
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			19 328,51
25. Bank Akceptacyjny			30.620,00
26. Fundusz emerytalny			
Ogółem			999.403,24

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1936 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	15.031 13	
b) od rachunków bieżących	2.591,88	
c) od redyskonta weksli	3,354,92	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	5.311,59	
e) różne inne	100.80	26.390,32
2. Prowizje wypłacone		354,16
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	19 441,72	
b) świadczenia socjalne	1.621,21	
c) wydatki rzeczowe	4.582,10	25,645,03
4. Podatki i opłaty skarbowe		49.86
5. Amartyzacja:		
a) nieruchomości	2.234,20	
b) ruchomości	1.086,07	3 320,27
6. Odpisy na dłużnikach		6.225,18
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		3.769,59
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrówn.		
11 Nadwyżka		
Razem		65.754.41

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	18.943,71	
b) od rachunków bieżących	5.430,30	
c) od należności skonwertowanych	6 870,87	
d) od Pomocy Skarbu Państwa	7.782,78	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	1.478,46	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	232,40	40.738,52
2. Prowizje pobrane		9.571,50
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		682,40
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		3.816,74
8. Różne dochody		709,63
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		10 235,62
Razem		65.754,41

Buchalter: (—) J. Gołębiowska

Dyrekcja Kasy:
(—) J. Zarzycki
(—) Inż. F. Kasperkiewicz
(—) St. Akerman

Komisja Rewizyjna:
(—) T. Świeżawski
(—) Zygmunt Sierosławski

Dyrektor Zarządzający:
(—) J. Zarzycki

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WŁOCŁAWSKIEGO W WŁOCŁAWKU.

BILANS ROCZNY NETTO ŁĄCZNY NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		16.765,80	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		9.416,87	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		43.901,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			70.083,67
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		18.566,37	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		6.000 00	24.566,37
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			60,50
7. Weksle zdyskontowane (159 kont)		195.514 13	
8. Pożyczki wekslowe (2340 kont)		524.862,80	
9. Weksle protestowane 2)			
a) poch. z dys. i poż. wek. (195 kont)		34.137,04	
b) pochodzące z innych kredytów			754.512,97
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościowemi* (...... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezpieczone innemi wartościami			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (37 kont)		4 039,00	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			4.039,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (14 kont)			42.770,22
15. Odsetki zaległe			4.725,05
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			3.349,65
18. Różne			9.551,70
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			24 77
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			913.683,90
21. Depozyty			153.207,93
22. Udzielono gwarancje			
23. Inkaso			16.039,50
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			20.680,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.103.611,33

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		120.000,00	
2. Fundusz zasobowy		13.404,69	
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			133.404,66
4. Fundusz wyrównawczy			110,00
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych *)			
a) bezterminowe (52 kont)		49.120,23	
b) terminowe (5 kont)		110.743 32	159.863,55
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych *)			
a) bezterminowe (3411 kont)		274.684,31	
b) terminowe do 3 miesięcy (391 kont)		175.433 44	
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe			450.117,75
8. Rachunki bież.* (czek, przekaz. i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (17 kont)		36.845,26	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (92 konta)		25 009,05	61.854,31
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		32.391,00	
b) w Bankach Państwowych		31.978,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			64.369,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			20.680,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		12.181,20	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			12.181,20
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			1.000,38
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			9.002,27
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.100,75	1.100,75
Razem			913.683,90
22. Różni za depozyty			153.207,93
23. Zobowiązania z tytułu udzielon. gwar.			
24. Różni za inkaso			16.039,50
25. Bank Akceptacyjny			20.680,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.103.611,33

1) W tym papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł 3.325,12.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1936 rok

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	29.593,79	
b) od rachunków bieżących	915,91	
c) od redyskonta weksli	6.326,12	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	251,66	
e) różne inne	960,57	38.048,05
2. Prowizje wypłacone		106,50
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	34.784,40	
b) świadczenia socjalne	4.102,04	
c) wydatki rzeczowe	10.898,84	49.785,28
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	456,73	456,73
6. Odpisy na dłużnikach		8.697,19
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		1.427,13
9. Różne		61,35
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		1.100,75
Razem		99.682,98

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	69.639,42	
b) od rachunków bieżących	766.65	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	282.48	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	1.202,90	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	3.503,14	75.394,59
2. Prowizje pobrane		11.195 85
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		1.034,56
7. Opłaty na koszty administracji		49,46
8. Różne dochody		12.008,53
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		99.682,98

Za Buchaltera: (—) T. Wielicki

Zbadano i stwierdzono zgodność.
Komisja Rewizyjna:
(—) J. Hellman — Przewodniczący
(—) S. Idzikowski
(—) F. Wiliński

Dyrekcja Kasy:
(—) T. Nowicki — Dyrektor Zarządzający
(—) W. Nowakowski — Zastępca Dyrektora Zarządzającego
(—) J. Dziadak — Członek Dyrekcji

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA TOMASZOWA-MAZ. W TOMASZOWIE-MAZ.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		5 269,90	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		78 477 31	
c) pozost. w Bankach Państw. i Kom.		372,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			84.119,21
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1.776 00	
c) listy zastawne i obligacje		36.675.00	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		8.500.00	46.951.00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			106.40
7. Weksle zdyskontowane (69 kont)			37.290.30
8. Pożyczki wekslowe (358 kont)			110.425,50
9. Weksle protestowane			
a) pochodz. z dysk. i poż. wekslowych (14 kont)		1.685.18	
b) poch. z innych kredytów (1 kont)			1.685 18
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościowymi (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezp. innymi wartośc. (1 konto)		27.086.60	27.086,60
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (7 kont)		4.620.00	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			4 620.00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (1 konto)			146.532.90
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego			
15. Odsetki zaległe			3.786.86
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			2.962.85
18. Różne			3.192.97
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			211,81
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			468.971,58
21. Depozyty			134.738,05
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			17.122,69
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
26. Różni za akcepty i depozyty własne			
Ogółem			620,832.32

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			883,48
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (2 konta)		10.776.65	
b) terminowe (1 konto)		14.292.94	25,069,59
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (755 kont)		105.113.43	
b) terminowe do 3 miesięcy (4 kont)		18.771,03	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (4 konta)		18.151,55	142 036 01
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instyt. państw., samorząd. i innych prawno - publ. (3 konta)		12.603.35	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (35 kont)		48.314 58	60.917,93
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			7.004,53
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		39.956,65	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			39.956,65
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			
13. Zastaw papierów wartościowych			24.100.00
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		5.100.00	
d) przez inne instytucje		43.324.19	48.424,19
15. Banki i K. K. O. Loro			13.620,65
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			2.603,16
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			1.624,35
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		2.731.04	2.731.04
Razem			468.971,59
22. Różni za depozyty			134.738,05
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			17.122,69
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
27. Nasze akcepty i depozyty			
Ogółem			620.832,32

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	7.170,74	
b) od rachunków bieżących	2 455 99	
c) od redyskonta weksli	1.981,20	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	2.692,52	
e) różne inne	10,32	14.310,77
2. Prowizje wypłacone		301 58
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	13.622,50	
b) świadczenia socjalne	1.266 60	
c) wydatki rzeczowe	5.162,80	20 051,90
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	522.85	522,85
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		2.143,73
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego		
11. Nadwyżka		2,731,04
Razem		40.061,87

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	14 951,45	
b) od rachunków bieżących	2.475,99	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	465.39	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	3.179,06	
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecznych	3.302,32	
f) od papierów wartościowych	2,750,75	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	21,34	27,146.30
2. Prowizje pobrane		2.954,13
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		4.075,17
7. Opłaty na koszty administracji		5.310,27
8. Różne dochody		576.00
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		40.061,87

Komisarz: (—) J. Witkowski
Księgowy (—) H. Szapszowicz

Komisja Rewizyjna:
(—) Julian Blay
(—) Aleksander Gawroński

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.